Приложение №4 към ПООС

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПРАВЕЦ 2021-2028 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

СПИСЪЦИ....4
Списък на използваните таблици....4
Списък на използваните фигури....4
Списък на използваните карти....4
Списък на използваните съкращения....5
Основен терминологичен речник....6
I. ВЪВЕДЕНИЕ....8
I.1 Нормативно основание за изработване на програмата, цели и резултати от процедурите по съгласуването ѝ 8
I.2. Кратка обща характеристика на общината....11
II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ....18
II.1 Анализи....18
II.2. Прогнози....21
III. SWOT АНАЛИЗ....22
IV. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ....23
IV.1 Стратегически и оперативни цели....23
IV.2 Алтернативи за постигане на целите....23
V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ....25
V.1 Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци, в т.ч. предотвратяване образуването на хранителните отпадъци....26
V.1.1 Въведение и основни положения....26
V.1.2 Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците....27
V.1.3 Цели на подпрограмата за предотвратяване на образуването на отпадъци....27
V.1.4 Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките....28
V.2 Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци....29
V.2.1 Въведение и основно положение....29
V.2.2 Цели на подпрограмата....29
V.2.3 Анализ и описание на съществуващото състояние....29
V.3 Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради....30
V.3.1. Въведение и основни положения....30
V.3.2. Цел на подпрограмата....31
V.3.3. Анализ и описание на съществуващото състояние....31
V.4 Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци 33
V.4.1. Въведение и основни положения....34
V.4.2. Цели на подпрограмата....34
V.4.3. Анализ и описание на съществуващото състояние....34
V.5 Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци....37
V.5.1. Въведение и основни положения....37
V.5.2. Цели на подпрограмата....37
V.5.3. Анализ и описание на съществуващото състояние....37
VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ....50
VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ....51
VII.1 Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците....51
VII.2 Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците....53
VII.3 Процедура за актуализация на програмата....54
VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ....55
VIII.1 Анализи на състоянието на управлението на отпадъците....55
VIII.1.1 Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи....55

VIII.1.1.1 Анализ на националната и общинската нормативна рамка 55
VIII.1.1.2 Програмни документи на национално и общинско ниво 65
VIII.1.2 Анализ на отпадъците 66
VIII.1.2.1 Анализ на битовите отпадъци 66
VIII.1.2.2 Анализ на утайките от ПСОВ 73
VIII.1.2.3 Анализ на строителните отпадъци 73
VIII.1.2.4 Анализ на производствените отпадъци 74
VIII.1.2.5 Анализ на опасни отпадъци 75
VIII.1.3 Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци 76
VIII.1.3.1 Инфраструктура за битови отпадъци 76
VIII.1.4 Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции 79
VIII.1.4.1 Функции за управление на отпадъците 79
VIII.1.4.2 Състояние на човешките ресурси с възложени функции за отпадъци 79
VIII.1.5 Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване 80
VIII.1.6 Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите 81
VIII.1.6.1 Анализ на схемите за управление на отпадъците 81
VIII.1.6.2 Икономически инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците 81
VIII.1.7 Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците 83
VIII.1.7.1 Наличие на стратегически подход в информационно-разяснителната политика на общината във връзка с дейностите по управление на отпадъците 83
VIII.1.7.2 Разяснителни и образователни дейности и привличане на обществеността 83
VIII.1.7.3 Начини за предоставяне на информация относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците 84
VIII.1.8 Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци 84
VIII.2 Прогнози 86
VIII.2.1 Прогноза за населението 86
VIII.2.2 Прогноза за нормата на натрупване 87
VIII.2.3 Прогноза за определяне на количествата образувани отпадъци 88
VIII.3 Друга информация 89
VIII.3.1 Нормативни документи – Европейско законодателство 89
VIII.3.2 Нормативни документи – Национално законодателство 90
VIII.3.3 Стратегически документи 90

СПИСЪЦИ

Списък на използваните таблици

Таблица №1. Основни демографски показатели за община Правец 14
Таблица №2. Население по възрастови групи в община Правец 15
Таблица №3. Стратегически цели и подпрограми 24
Таблица №4. МРО цели 35
Таблица №5. План за действие на община Правец за управление на отпадъците за период 2021-2028 г. 39
Таблица №6. Цели в законодателството на ЕС за отпадъците 59
Таблица №7. Данни за битовите отпадъци в община Правец 67
Таблица №8. Събрани смесени битови отпадъци и норма на натрупване в община Правец 68
Таблица №9. Норми на натрупване по групи населени места 69
Таблица №10. Морфологичен състав на отпадъците на община Правец за 2019 г. 70
Таблица №11. Количество на събраните битови отпадъци (тона за година) 72
Таблица №12. Система за сметосъбиране и сметоизвозване в община Правец 78
Таблица №13. Приходи от такса битови отпадъци по групи потребители в хил. лв. 81
Таблица №14. Разходи за управление на отпадъците в хил. лв. 82
Таблица №15. Прогноза за населението на Софийска област за периода 2020-2080 г. 86
Таблица №16. Прогноза за населението на община Правец за периода до 2030 г. 87
Таблица №17. Прогноза за нормата на натрупване на отпадъци в община Правец 87
Таблица №18. Прогноза за генерираните битови отпадъци в община Правец до 2028 г. 88
Таблица №19. Прогноза за количествата на образувани отпадъци съгласно морфологичния им състав за община Правец в тона 88

Списък на използваните фигури

Фигура №1. Равнище на безработицата и средна заплата за периода 2014-2018 г. 17
Фигура №2. Равнище на безработица в общините на Софийска област през 2018 г. 17
Фигура №3. Финансово разпределение на тежестта на подпрограмите 49
Фигура №4. Общо количество генерирани битови отпадъци (в т.) в община Правец 68
Фигура №5. Сравнителна съпоставка на нормата на натрупване в общината, областта и страната 69
Фигура №6. Морфологичен състав на отпадъците в община Правец 71

Списък на използваните карти

Карта №1. Общини-участници в РСУО Ботевград 8
Карта №2. Географско положение на община Правец 11

Списък на използваните съкращения

БО	Битови отпадъци
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУГ	Излезли от употреба гуми
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
НУАБА	Негодни за употреба автомобилни батерии и акумулатори
НПРБ	Национална програма за развитие: България 2020
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013г.
НПУО	Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.
НППОО	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци
ОИСР	Организацията за икономическо сътрудничество и развитие
ООп	Организация по оползотворяване
ОПОС/ ПОС	(Оперативна) програма „Околна среда“
ОСР	Отпадъците от строителство и разрушаване
ОУП	Общ устройствен план
ОЧЦМ	Отпадъци от черни и цветни метали
ПИП	Прединвестиционни проучвания
ПО	Предотвратяване на отпадъците
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУП	Подробен устройствен план
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РОП	Разширена отговорност на производителя
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РСМ	Рециклирани строителни материали
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
РЦТНО	Регионален център за третиране на неопасни отпадъци
СО	Строителен отпадък
СООРС	Строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради
ТБО	Такса битови отпадъци / Твърди битови отпадъци

Основен терминологичен речник

Отпадък е вещество, предмет или част от предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи и попада поне в една от следните категории (Доп. разп. §1, т.17 от ЗУО):

Битови отпадъци са „отпадъци от домакинствата“ и „подобни на отпадъците от домакинствата“ (Доп. разп. §1, т.4 от ЗУО)

Производствени отпадъци са отпадъците, образувани в резултат на производствената дейност на физическите и юридическите лица (Доп. разп. §1, т.32 от ЗУО)

Опасни отпадъци са отпадъците, чийто състав, количество и свойства създават риск за човешкото здраве и околната среда, притежават едно или повече свойства, които ги определят като опасни, и/или съдържат компоненти, които ги превръщат в опасни и/или са определени като такива според Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане. (Доп. разп. §1, т.12 от ЗУО)

Строителни отпадъци са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения (Доп. разп. §1, т.39 от ЗУО)

Масово разпространени отпадъци са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление (Доп. разп. §1, т.7 от ЗУО)

Третиране на отпадъците са дейностите по оползотворяване или обезвреждане, включително подготовката преди оползотворяване или обезвреждане (Доп. разп. §1, т.44 от ЗУО)

Обезвреждане на отпадъците е всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия. Обезвреждането е всяка от следните операции: депониране (наземно или подземно); обработване на замърсени земя и почви (например биоразграждане на течности или утайки в почви); дълбочинно инжектиране (например инжектиране на отпадъци в кладенци, солни находища и естествени хранилища, които могат да бъдат изпомпвани); повърхностни заграждения (например съхраняване на течни отпадъци или утайки в изкопи, хвостохранилища, лагуни и други подобни съоръжения); специално проектирани депа (например депониране в отделни клетки, които са запечатани и изолирани помежду си и от околната среда); изхвърляне на отпадъци във водни обекти, с изключение на морета/океани; изхвърляне на отпадъци в морета и океани, в т.ч. инжектиране под морското дъно; биологично третиране, непосочено на друго място, при което се образуват крайни съединения или смеси; физико-химично третиране, неупоменато в друга операция по обезвреждане (например изпарение, сушене, калциниране,

микровълнова обработка и други, при което се получават съединения или смеси, които се обезвреждат по която и да е от операциите по букви; наземно изгаряне (инсинерация); изгаряне в море; постоянно съхраняване (например съхраняване в контейнери в мини и други); смесване преди предаване за обезвреждането им; препакетиране преди предаването им за обезвреждане; съхраняване до извършване на която и да е от операциите по обезвреждане; (Доп. разп. §1, т.11 от ЗУО)

Рециклиране на отпадъците е всяка дейност по оползотворяване, чрез която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности (Доп. разп. §1, т.37 от ЗУО)

Депониране на отпадъци е метод, при който не се предвижда последващо третиране на отпадъците и представлява складиране на отпадъци за срок, по-дълъг от три години - за отпадъци, предназначени за оползотворяване, и една година - за отпадъци, предназначени за обезвреждане, по начин, който не представлява опасност за човешкото здраве и околната среда (Доп. разп. §1, т.6 от ЗУО)

Оползотворяване на отпадъците е всяка дейност, която има като основен резултат използването на отпадъка за полезна цел чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на конкретна функция, или подготовката на отпадъка да изпълнява тази функция в производствено предприятие или в икономиката като цяло. Оползотворяването е всяка една от следните операции: използването им като гориво или по друг начин за получаване на енергия; пречистване или регенериране на разтворители; рециклиране или възстановяване на органични вещества, които не са използвани като разтворители, включително чрез компостиране и други процеси на биологично превръщане; рециклиране или възстановяване на метали и метални съединения; рециклиране или възстановяване на други неорганични материали; регенериране на киселини и основи; възстановяване на компоненти, използвани за намаляване на замърсяването; възстановяване на компоненти от катализатори; повторно рафиниране на масла или друга повторна употреба на масла; обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда; използване на отпадъците, получени по някои от методите на оползотворяване; размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите; съхраняване на отпадъци до извършване на която и да е от операциите; (Доп. разп. §1, т.13 от ЗУО)

Събиране е натрупването на отпадъци, включително предварителното сортиране и предварителното съхраняване на отпадъци, с цел транспортирането им до съоръжение за третиране на отпадъци (Доп. разп. §1, т.41 от ЗУО)

Транспортиране е превозът на отпадъци, включително съпътстващите го дейности по товарене, претоварване и разтоварване, когато се извършва от оператора като самостоятелна дейност (Доп. разп. §1, т.43 от ЗУО)

Управление на отпадъците са събирането, транспортирането, обезвреждането и оползотворяването на отпадъците, включително осъществяваният контрол върху тези дейности, следексплоатационните грижи за депата, както и действията, предприети в качеството на търговец или брокер (Доп. разп. §1, т.46 от ЗУО)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

I.1 Нормативно основание за изработване на програмата, цели и резултати от процедурите по съгласуването ѝ

Настоящата **Програма за управление на отпадъците на Община Правец за периода 2021-2028 г.** е изготвена на основание чл. 52, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр. 53 от 13 юли 2012 г.) и в съответствие със структурата, целите и предвижданията на проекта на **Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г.**

При разработване на програмата са взети предвид европейското и национално законодателство в областта на управление на отпадъците и Плана за интегрирано развитие на община Правец 2021-2027 г. Отчетено е обстоятелството, че Община Правец е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците – Ботевград, в което се включват общините Ботевград, Етрополе и Правец.

Картата по-долу представя визуализация на географското положение на общините - участници в регионалното депо.

Карта №1. Общини-участници в РСУО Ботевград

Програмата за управление на отпадъците е неразделна част от Общинската програма за околна среда, съгласно чл. 52, ал. 2 от Закона за управление на отпадъците. Разработва се за период, който съвпада с края на периода на действие на Националния план за управление на отпадъците 2028 г.

Програмата се явява инструмент за прилагане на законодателството по управление на отпадъците и постигане на заложените цели на местно ниво с цел постигане на заложените цели на национално ниво и на ниво Европейски съюз.

Тя се явява стратегически документ, който очертава визията и рамката за управлението на отпадъците на територията на община Правец и също така определя необходимостта от реализирането на инвестиции в бъдещи периоди за третиране на отпадъците.

Програмата за управление на отпадъците на община Правец обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на органите на местното самоуправление и местната

администрация и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината съгласно Глава втора, раздел III на ЗУО, свързани с управлението на отпадъците, което има за цел да се предотврати или намали вредното им въздействие върху човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

В обхвата на програмата са включени следните видове отпадъци съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗУО:

- битови отпадъци;
- производствени отпадъци;
- строителни отпадъци;
- опасни отпадъци.

Ключов елемент при разработване на програмата е съобразяването и прилагането на следния приоритетен ред (йерархия) при управлението на отпадъците:

- предотвратяване на образуването им;
- подготовка за повторна употреба;
- рециклиране;
- друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
- обезвреждане,

като се вземат предвид общите принципи за опазване на околната среда като предпазни мерки и устойчивост, техническата осъществимост и икономическата приложимост, опазването на ресурсите, както и цялостното въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото.

Програмата е разработена по такъв начин, че да се предотврати или ограничи количеството на изхвърляните отпадъци от промишлеността, търговията, потребителите, транспорта и обществеността.

Разработената програма се основава на следните основни принципи:

➢ *„Предотвратяване“* - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.

➢ *„Разширена отговорност на производителя“ и „замърсителят плаща“* – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.

➢ *„Превантивност“* – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.

➢ *„Близост“* и *„самодостатъчност“* – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на Съюза.

- *„Участие на обществеността“* – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

При разработване на програмата е анализирано подробно съществуващото състояние по управление на отпадъците на територията на общината на база на което са идентифицирани проблемите и са формулирани целите. Представени са всички съответни потоци от отпадъци, тяхното генериране, третиране и транспортиране. Описан е подробно статуса на съществуващата система за управление на отпадъците. Направена е прогноза за бъдещите потоци отпадъци, както и за свързаните с това потребности от нови системи за събиране и инсталации за подготовка за третиране, оползотворяване и депониране. Направено е и описание на общото управление на политиките за отпадъците и конкретните потоци отпадъци, както и илюстрация на спазване на йерархията за управление на отпадъците. Разработени са съответни подпрограми и план за действие, в който са посочени необходимите мерки, отговорните институции и необходимите финансови средства за обезпечаване изпълнението на програмата. Същата е отворен документ, изпълнението на който се отчита, във връзка с планираните мерки и действия и тяхната обезпеченост подлежи на актуализация в процеса на осъществяването ѝ.

Направен е преглед на организацията за управление на отпадъците, препоръки за бъдещата организация, информационното обезпечаване и провеждането на осведомителните кампании и предоставянето на информация. Програмата е оформена и структурирана съгласно методическите указания за разработването ѝ.

Програмата е разработена от външни консултанти съвместно с компетентните служители в Община Правец. С цел информиране и консултиране със заинтересованите лица, проектът на програмата беше публикуван за запознаване, мнения и препоръки на интернет страницата на общината. Подходът за разработване на програмата е съобразен и с изискването такъв вид документ да е достъпен за разбиране от страна на неспециалисти и на широката общественост и същевременно да предоставя възможност на тесните специалисти да получат по-подробна информация чрез приложения към основния текст на аналитичната част.

Преди приемането ѝ от Общински съвет – Правец, програмата премина през процедура за извършване на преценка на необходимостта от екологична оценка и оценка на съвместимост съгласно изискванията на ЗООС и Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана вследствие настъпили промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и/или други фактори със стратегическо или местно значение.

I.2. Кратка обща характеристика на общината

Общината е разположена в североизточната част на Софийска област. С площта си от 316,715 km^2 заема 9-о място сред 22-те общините на областта, което съставлява 4,47% от територията на областта. Границите ѝ са следните:

- на юг – община Етрополе;
- на запад – община Ботевград;
- на север – община Роман, област Враца;
- на североизток – община Ябланица, област Ловеч;
- на изток – община Тетевен, област Ловеч.

Карта №2. Географско положение на община Правец

Източник: БГ Уикипедия (https://bg.wikipedia.org/)

Природо-географска характеристика

Релеф

Разположението на границата между западните и средните дялове на Стара планина и Предбалкана определя релефните особености в общината. Тя се характеризира от планински ридове, които се разгръщат в посока от северозапад на югоизток, както и от речни долини, преминаващи напречно на ридовете. Югозападната част на общината, където е и общинският център, попада в Правешката котловина с надморска височина от 440 м. Северните части са

заети от Лакавишкия рид и рида Драгоица, докато южните части опират в северните склонове на рида Било планина, достигащ във върхната си точка 1439 м и разположен северно от Етрополската планина.

Река Малки Искър извира от Етрополската планина и се влива в река Искър като нейния най-дълъг десен приток. Малки Искър оформя живописна речна долина, като в рамките на община Правец навлиза от югоизток, преминава през котловината на село Видраре, сменя посоката си на запад, достига село Калугерово, след което сменя посоката си на север и преминава село Своде. Именно при село Своде в река Малки Искър се влива река Бебреш, която също оформя живописна долина. Комбинацията между котловини, заобиколени от хълмисти ивици и планински ридове с различна височина, както и криволичещите контури на речните долини, характеризират релефа на община Правец и разкриват природните ѝ богатства и потенциали за развитие на отдих и туризъм.

Климат

Общината се характеризира от умереноконтиненталния климат, който се проявява със съответни особености в предбалканската и старопланинската част. Обобщено, годишната сума на валежите е над средната за страната при равномерно разпределение на количествата по сезони и при липса на съществени засушавания. Годишната сума на валежите нараства с нарастването на надморската височина. Общината се характеризира от голям брой на дните със слънцегреене и обратно – малък брой на дните с мъгли, което потвърждава подходящите природогеографски условия за отдих. Зимата е студена, като особеност за общината са температурните инверсии през зимните месеци в Правешката котловина, когато се измерват минимумите за сезона. Същевременно лятото се характеризира от по-умерени температури, далеч от максимумите, характерни за страната. Преобладават западните ветрове.

Води и водни ресурси

Общината попада в богатите на водни ресурси Западен Предбалкан и Западна Стара планина. Повърхностно течащите води са представени предимно от притоците във водосбора на река Малки Искър, които включват реките Бебреш, Витомерица, Манаселска река, Правешка Лакавица, Брусен, Попов дол, Савин дол и др. В общината липсват естествени езера, но са изградени няколко язовира, сред които най-значим като размери и стопанско значение е язовир Правец. По-малки язовири са разположени в местността „Скърнава“ край град Правец и село Осиковица. Богатството на подземните води е обусловено както от растителността и водорегулиращата роля на горите, така и от видовете скали и характерните за региона по-големи количества на валежите.

Почвени ресурси

Почвеното многобразие на общината отразява нейното разположение в природогеографската област на Предбалкана и Стара планина. Преобладават сивите горски почви, които са почвената покривка на по-голямата част от земеделските територии в общината.

Хумусното им съдържание варира в границите на 1,5% и 2,3%, което определя по-ниската категория на земеделските територии и използването им предимно за зърнени култури като ръж и овес, но и за овощни дървета. В по-високите пояси на Предбалкана и Стара планина се срещат и светлосивите горски, както и кафявите горски почви. По поречията на реките се срещат алувиално-ливадните почви, които са подходящи за отглеждането на зеленчукови и зърнени култури.

Разчлененият релеф и редуването на котловини, поречия и планински ивици предпоставят и развитието на ерозионни процеси, свързани с измиването и отнасянето на хумусния слой на почвите. С оглед на запазването на тяхното плодородие са необходими мерки за ограничаване на ерозията, вкл. залесяване и изграждане на укрепителни съоръжения.

Флористично и фаунистично разнообразие

Природните богатства се допълват от съхраненото разнообразие на флората и фауната. В рамките на общината попадат части от защитената местност „Висока могила“, природната забележителност „Скално образувание Котлите“ и защитената зона BG0000374 „Бебреш“. В общината се срещат над 600 вида растения, сред които се открояват широколистните видове, множество билки и гъби. Сред най-ценните представители на флората са жълта тинтява, петниста тинтява, зайча сянка, лечебна иглика, балканска пищялка, обикновен пелин, черен пелин, ранилист, зърнастец, червен кантарион, змийско мляко, огниче, синя жлъчка, мразовец, момина сълза, смрадлика, кукувича прежда, вълнест зърнастец, полски хвощ, еньовче, обикновен риган, исландски лишей и др.

Защитени зони

Защитената зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна BG0000374 „Бебреш“ следва поречията на реките Малки Искър и Бебреш и е обособена за опазване местообитанията на различни животински видове, вкл. множество риби, земноводни, бозайници, безгръбначни и прилепи. В общ план фауната е представена от характерните видове за Предбалкана и северните склонове на Стара планина – дива коза, сърна, дива свиня, елен, лисица, заек, язовец, белка, чучулиги, синигери, сива врана, сврака, орел и др.

Социално-икономическа характеристика

Брой и динамика на населението на община Правец

По данни на НСИ, към 31.12.2019 г. община Правец заема 12-то място по брой на населението в Софийска област. Общият брой на средногодишното население в общината към края на 2019 г. възлиза на 7 108 д. (3% от населението в Софийска област, което е 227 856 д. към 31.12.2019 г.).

Основните демографски показатели за община Правец за периода 2015-2019 г. са отразени в Таблица 1:

Таблица №1. Основни демографски показатели за община Правец

Основни демографски показатели	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Средногодишен брой на населението в Софийска област (общо)	237 571	235 633	232 874	230 302	227 856
Средногодишен брой на населението в община Правец (общо)	7 397	7 319	7 247	7 182	7 108
Родени (в брой)	79	81	79	69	71
Умрели (в брой)	113	125	119	113	129
Естествен прираст (в брой)	-34	-44	-40	-44	-58
Заселени (в брой)	176	157	229	228	247
Изселени (в брой)	209	202	244	258	264
Механичен прираст (в брой)	-33	-45	-15	-30	-17

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

От данните в таблицата могат да бъдат направени следните изводи:

- Средногодишният брой на населението бележи постоянна и равномерна тенденция към намаление, което се дължи предимно на отрицателния естествен прираст.
- Броят на раждания има променливи стойности през годините.
- Броят на умрелите има променливи стойности през годините без определена ясна тенденция. Най-висок е броят на умрелите през 2019 г., а най-нисък през 2015 и 2018 г.
- Естественият прираст е с отрицателни стойности през всички години.
- Механичният прираст е с променливи, но също отрицателни стойности.

През 2019 г. населението в под трудоспособна възраст е около 19% от населението на община Правец. Възрастните над трудоспособна възраст са 25%. Около 56% е делът на хората в трудоспособна възраст на 15 и повече години.

Таблица №2. Население по възрастови групи в община Правец

Година/Показател	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Общо	**7 363**	**7 274**	**7 219**	**7 145**	**7 070**
Под трудоспособна възраст	1 382	1 367	1 341	1 327	1 333
Трудоспособна възраст	4 148	4 072	4 046	4 000	3 947
Над трудоспособна възраст	1 833	1 835	1 832	1 818	1 790

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg

Данните от таблицата показват, че по отношение на възрастовата структура на населението през периода 2015-2019 г. се наблюдава следната тенденция: **Населението намалява и в трите възрастови групи, с най-голяма степен за трудоспособната възраст.** „Картината“ се покрива с тази средна за страната, характеризираща се с намаляване на населението и в трите възрастови групи и нарастване само на относителния дял на населението в над трудоспособна възраст.

Броят на предприятията в община Правец отбелязва минимално увеличение от 2,34% за периода 2015-2018 година по данни на НСИ. Така към края на 2018 г. в общината развиват дейност 262 броя предприятия, които се равняват на 2,67% от нефинансовите предприятия за цялата Софийска област. Създадената произведена продукция е с финансов еквивалент от 54 205 000 хил. лв. – едва 0,49% от общата произведена продукция в рамките на областта при референтен дял на общинското население от 3,12% за 2019 г. това е категорично показание, че община Правец не се нарежда сред водещите икономически и промишлени центрове на областта. Подобна е ситуацията и при нетните приходи от продажби – общо 84 101 000 лв. за община Правец при стойност от 12 424 083 000 лв. за цялата област. Стойността на ДМА в общинската икономика от своя страна формира дял от 0,94%.

Въпреки по-ниските дялове на общинската икономика, през изминалите години се наблюдава значителен икономически растеж в дейността на местните предприятия, като изменението на всички икономически показатели отбелязва голям ръст. Най-голямо е увеличението по отношение на дълготрайните материални активи (ДМА) – от 26 635 000 лв. до 39 540 000 лв или +48,45%. Произведената продукция бележи ръст от 36,96% до общо 54 205 000 лв. през 2018 г. Най-малко е увеличението при заетите лица в нефинансовите предприятия – малко над 11%.

Фактът, че броят на предприятията в общинската икономика остава почти стабилен като същевременно произведената продукция отчита ръст от над 1/3, показва, че ефективността на местните предприятия и средните стойности на произведената продукция от предприятията се увеличават.

Статистическата информация потвърждава традициите на град Правец като транспортен център с водеща роля на търговията и услугите, но и с развити промишлени дейности. На сектор „Услуги“, където попадат всички търговски и обслужващи дейности, както и важните за общината транспорт и складиране се падат близо 50% от произведената продукция и близо 65% от приходите от дейността. На сектор „Индустрия“ (дейностите „Преработваща промишленост“

и „Строителство“) принадлежат 45% от произведената продукция и 29% от приходите от дейността в общинската икономика за 2018 г. Тези съотношения отново потвърждават, че община Правец няма профила на промишлен център и местната икономика е доминирана от услугите. За това допринасят и развитите транспортни дейности, които формират 20% от приходите от дейността в общината.

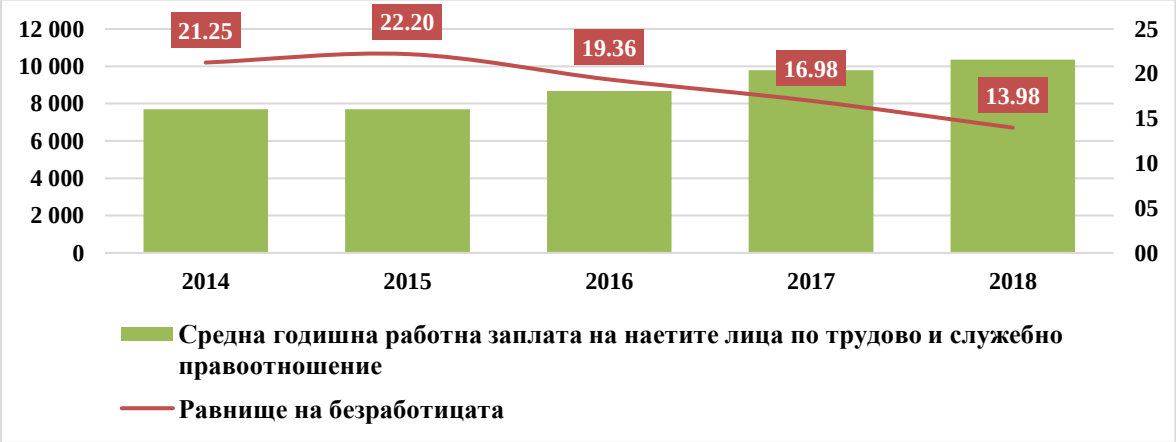
Състоянието и тенденциите на пазара на труда са ключов фактор в социално-икономическото развитие и включват динамиката на заетостта, безработицата и икономическата неактивност. За целите на анализа са използвани следните понятия:

- Заети лица – лица на 15 и повече навършени години, които през наблюдавания едногодишен период, извършват работа, дори за един час, за което получават работна заплата или друг доход; не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради болест, годишен отпуск, отпуск поради бременност и раждане, родителски отпуск, стачка или други причини;
- Безработни лица – лицата на възраст 15 - 64 навършени години, които нямат работа през наблюдавания период; активно търсят работа; предстои да започнат до три месеца след края на наблюдавания едногодишен период; имат възможност да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период;
- Икономически активни лица – лицата, които са или заети или безработни и съставляват работната сила;
- Икономически неактивни лица - лицата извън работната сила, които не са нито заети, нито безработни през наблюдавания период.

Следващата фигура комбинира две положителни тенденции, които се наблюдават за периода 2014-2018 г. в общината:

- Средната годишна работна заплата се увеличава трайно от 7707 лв. през 2014 г. до 10 359 лв. през 2018 г. – ръст от 34% (по данни на НСИ);
- Равнището на безработицата спада от 21,25% през 2014 г. до 13,98% през 2018 г. (по данни на Агенцията по заетостта).

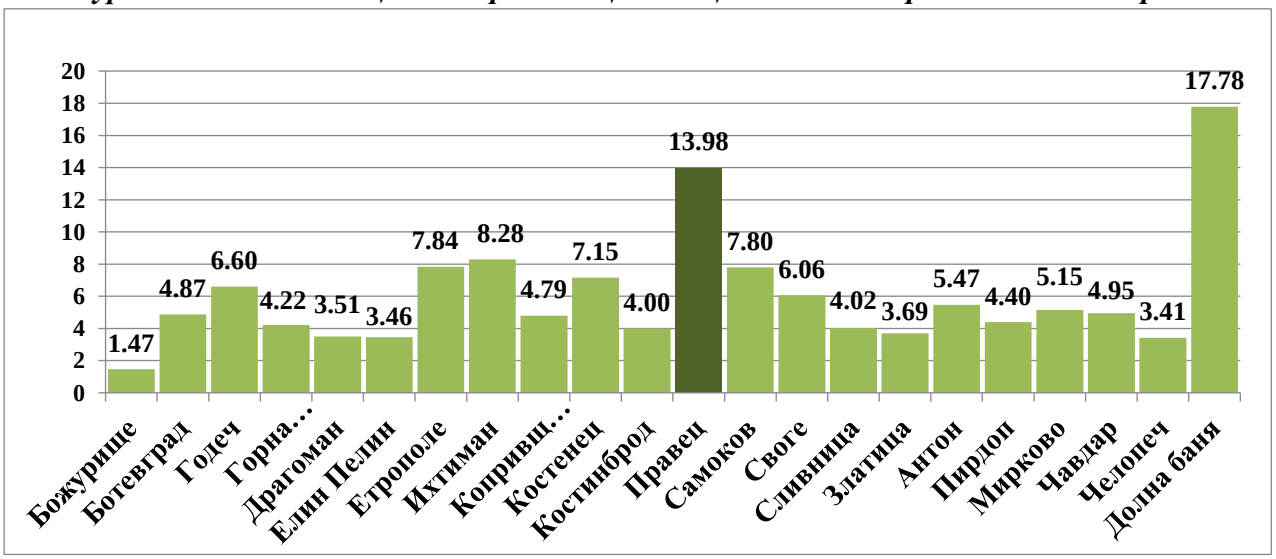
Фигура №1. Равнище на безработицата и средна заплата за периода 2014-2018 г.

Източник на информация: НСИ и Агенция по заетостта
Изчисления: ИУПП

Въпреки отчетливото подобрение, стойността от близо 14% за безработицата показва високият брой на регистрираните безработни в местното Бюро по труда. Следва да се отбележи, че методологията за измерване на безработицата на Агенцията по заетостта обхваща само лицата, които са регистрирани в Бюрото по труда, което подсказва, че реалната безработица може да бъде още по-висока. Същевременно, позиционирането на община Правец сред останалите общини от Софийска област според наличните данни на АЗ за 2018 г. разкрива един от основните проблеми за решаване в общината – много високата безработица. Повечето общини са с равнище на безработица под 10%, а в Божурище тя спада до 1,47%. Една единствена община – Долна баня, регистрира по-висока безработица със 17,78%.

Фигура №2. Равнище на безработица в общините на Софийска област през 2018 г.

Източник на информация: Агенция по заетостта
Изчисления: ИУПП

Този факт обяснява и тенденцията за изразения отрицателен механичен прираст и намаляващото население в трудоспособна възраст.

II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

II.1 Анализи

Изводи и препоръки от направения анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи:

- Приетите наредби за управление на дейностите по третиране на битови отпадъци и поддържане на чистотата на територията на община Правец и за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги са в пълно съответствие с новия ЗУО и с промените в ЗМДТ по отношение на новите разпоредби относно формирането на таксата за битови отпадъци;
- Наредбите са публикувани и достъпни за гражданите и заинтересованите лица, органи и организации на интернет страницата на общината в раздел „Общински съвет – Всички наредби“;
- Изготвена е Програма за опазване на околната среда с период на действие до 2027 г.

Констатации и изводи от направения анализ на отпадъците в община Правец:

- Общината организира дейностите по събиране на отпадъците;
- Честотата на извозване на отпадъците не се е променяла от години, въпреки все по-нарастващите разходи, необходими за извършване на дейността. В малките населени места това е проблем, особено през летния сезон, който е трудно преодолим поради ниските такси за дейността и ниската събираемост;
- Общината разполага с точна и конкретна информация за отпадъците, за които предлага услугата по сметосъбиране и сметоизвозване;
- Общината разполага с информация от ООп за разделно събираните отпадъци от опаковни, образувани и събрани на територията ѝ до септември 2020 г.;
- Във всички населени места са поставени съвременни съдове;
- Данните за количеството на събраните смесени отпадъци за периода 2014-2019 г. са с възходяща тенденция от 2014 г.;
- Нормата на натрупване на битовите отпадъци за 2019 г. за община Правец е 347 кг/ж/г., като стойността е по-висока от средната за страната спрямо група населени места от 3 до 25 хил. д. При сравнителната съпоставка на данните за нормата на натрупване на отпадъците в общината се вижда, че са с възходяща тенденция;
- От направения анализ на морфологичен състав на битовите отпадъци, изготвен на базата на Морфологичен анализ от 2019 г., като основни изводи може да се обобщят, че най-голяма част от отпадъците заемат градинските, пластмасата, хранителните, текстила и инертните отпадъци (в т.ч. ситната фракция) – 71,88% от всички отпадъци и делът на отпадъците, които могат да се рециклират и ползват повторно (хартия, картон, стъкло, метали, пластмаси) е 34,45%;

- Препоръчва се да се развие система за разделно събиране на градински и дървесни отпадъци, които са 21,3%;
- В община Правец е изградена система за разделното събиране на отпадъците от опаковки и е сключен договор с ООп;
- Поради липса на актуални данни за строителните отпадъци не може да се направи извод за тенденцията при тях;
- Няма налични количества залежали пестициди в „Б-Б“ кубове и складове за съхранение на негодни за употреба препарати за растителна защита на територията на общината.

Изводи и препоръки, формулирани на основата на анализа за инфраструктурата за отпадъци на територията на община Правец:

- В експлоатация е Регионално депо „Ботевград“ (за битови и неопасни производствени отпадъци - клас „депо за неопасни отпадъци“), което обслужва общини Ботевград, Правец и Етрополе. Депото отговаря на нормативните изисквания и се експлоатира съгласно действащото екологично законодателство;
- Следва РСУО-Ботевград да сключи договор с ООп за разделно събиране на отпадъците или да кандидатства за изграждане на нова система за разделно събиране на отпадъците на територията на РСУО и в частност на община Правец по ПОС 2021-2027;
- В общината не е реализиран и подготвян проект за осигуряване на домакинствата с домашни компостери. Това налага да се предвидят средства за реализация на такива проекти;
- Общините от РСУО изпълняват проект по ОПОС за изграждане на инсталации за предварително третиране и компостиране. Очаква се през 2021 г. да бъдат въведени в експлоатация;
- В община Правец няма населено място с население над 10 000 жители и по тази причина не съществува задължителното изискване да се осигури площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани битови отпадъци от населението. Към настоящия момент такава не е и изградена;
- Общината е осигурена със съдове за отпадъци и е необходимо само да се предвижда подмяна на амортизираните съдове за събиране на отпадъци;
- Разположението на съдовете по населени места е в съответствие с броя и нуждите на населението и не се налага промяна в разпределението им към момента.

Изводи от анализа на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции:

- Дейността по опазване на околната среда се изпълнява от Дирекция „Устройство на територията и управление на собствеността“;
- Препоръчително е за изпълнение на основните и спомагателни функции по управление на отпадъците да се определи и утвърди допълнителен щат (1 бр.) за служител, пряко отговорен за управлението на отпадъците и в частност дейностите по контрол;

- За повишаване на професионалния капацитет е препоръчително служителите, ангажирани с дейностите по опазване на околната среда и в частност с управлението на отпадъците, да участват в семинари, работни срещи, обучение по изискванията за съставяне на констативни протоколи и наказателни постановления и други, организирани от МОСВ, Организации по оползотворяване, Браншови организации, РИОСВ, Регионални сдружения, проекти на администрацията и други.

Изводи от извършения анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване в община Правец:

- Община Правец през последните години полага усилия за решаване на проблема с локални замърсявания;
- Кметовете и кметските наместници са ангажирани активно да следят за образуването на локални замърсявания и за тяхното своевременно отстраняване.

Изводи от извършения анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите:

- Средствата, които Общината събира от такса битови отпадъци, следва да покриват разходите за управление на отпадъците за всяка година.

Изводи от анализа на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците:

- За информиране на обществеността Общинска администрация – Правец използва следните подходи: поставяне на съобщения, обяви, организиране на срещи с представители на местни предприятия, арендатори, търговски фирми и граждани;
- Друг начин за информиране на обществеността е официалната интернет страница на общината, на която се публикува информация относно дейностите по управление на отпадъците;
- Препоръчва се регулярно да бъде публикувана и актуализирана информацията на интернет страницата на общината, тъй като по този начин ще се привлече вниманието на по-голяма част от населението и ще се предизвика активното му участие в горепосочените дейности.

Изводи от анализа на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци:

- За обезпечаване на прилагането на новоприетото законодателство е необходимо да се идентифицират лицата, които имат задължения и отговорности, като специално внимание следва да се обърне на големите генератори на отпадъци - търговски обекти, административни сгради, предприятия, които ползват системата за събиране и обезвреждане на битовите отпадъци, строителни дружества и на местата, които се използват или са били използвани за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци;

- Ефективното прилагане на законодателството на местно ниво е невъзможно без осигуряване на достатъчен, квалифициран и мотивиран персонал в общинската администрация, подходящи технически ресурси (оборудване) и т.н.

II.2. Прогнози

Обобщените изводи от направените прогнози са както следва:

- За община Правец се очертава същата негативна тенденция по отношение на броя на населението, както и при прогнозните стойности за Софийска област. Населението в общината ще намалее с 338 д. (4,8%) до 2025 г. и с 660 д. (9,4%) до 2030 г.;
- Прогнозираната норма на натрупване е с тенденция на по-слабо увеличение, но към 2028 г. е по-висока от средната стойност за България за население от този тип населени места – 457;
- Прогнозираното количество на генерираните битови отпадъци за периода до 2028 г. намалява в съответствие с прогнозата за намаление на населението и намаляващата норма на натрупване, в следствие от предприетите мерки на Общината за предотвратяване на образуването на битовите отпадъци и допускането, че нормата на нарастване в общината ще е по-малка от нарастването на БВП в страната.
- Прогнозата следва текущото състояние, като най-големи количества на отпадъците се очаква да се генерират от храна, градински и инертни отпадъци, пластмаса.
- Тенденцията на нарастващото количество на образуваните отпадъци от строителство и разрушаване (ОСР) до 2028 г. в Софийска област, високият дял на инертни отпадъци в морфологичния състав на отпадъците в община Правец, както и новите нормативни изисквания от 2012 г., въведени с чл. 19, ал. 3, т. 5 от ЗУО налагат предприемане на мерки по отношение на ефективното управление на строителните отпадъци от бита.

III. SWOT АНАЛИЗ

Силни страни	Слаби страни
• 100% обхващане на населението с организирано сметосъбиране и сметоизвозване; • Изградено регионално депо за неопасни отпадъци; • Осигуреност със съдове за събиране на битови отпадъци; • Участие в кампании за почистване на околната среда; • Съответстваща местна нормативна рамка на действащото законодателство в сферата на отпадъците и местните данъци и такси; • Провеждат се ежегодно кампании за почистване.	• Неправомерно изхвърляне и смесване на битови и строителни отпадъци; • Недостатъчен интерес от населението към прилагането на принципите на кръговата икономика; • Липса на компостиращи инсталации и инсталации за предварителна обработка; • Недостатъчен капацитет за управление на отпадъците във връзка с нарасналите изисквания за управление на отпадъците на местно ниво; • Временно преустановена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.
Възможности	**Заплахи**
• Използване на Оперативните програми и финансови инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците и доизграждане на съвременна екологосъобразна инфраструктура в т.ч. изграждане на система за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на РСУО-Ботевград; • Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците; • Подобряване на административния капацитет в сферата на отпадъците; • Подобряване на информационната политика на общината в областта на управление на отпадъците; • Засилване на контрола върху граждани и юридически лица на територията на общината за спазване на нормативните изисквания.	• Изхвърляне на отпадъци от населението на нерегламентирани сметища; • Значително увеличение на разходите за управление на битови отпадъци и необходимост от повишаване на такса битови отпадъци за населението във връзка с неспазване на регионалните цели за отпадъци; • Прогноза за увеличение на строителните отпадъци.

IV. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

IV.1 Стратегически и оперативни цели

В съответствие с изискванията на ЗУО целите на общинската програма за управление на отпадъците са синхронизирани с целите на Националния план за управление на отпадъците.

Принципите за определяне на стратегическите цели са следните:

- Релевантност
- Реалистичност на подхода
- Мотивираност
- Прозрачност
- Ангажираност
- Хармонизираност

В съответствие с новата политика за управление на дейностите по отпадъците и въведената йерархия за управлението и третирането им, настоящата програма определя рамката за поетапно достигане на следните цели, съответстващи на проекта на Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г. (НПУО) (версия 1 от октомври 2020 г, коригирана с версия 2 от декември 2020 г.):

- **Цел 1:** Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- **Цел 2:** Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци;
- **Цел 3:** Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

IV.2 Алтернативи за постигане на целите

Предвижданията на настоящата програма относно постигането на целите са същите да бъдат изпълнявани чрез подпрограми. Подпрограмите имат за цел да подпомогнат изпълнението на стратегическите цели чрез предлагане на мерки и подходи за постигането им, което да улесни администрацията. Предвидено е за всяка конкретна цел да бъдат изпълнявани следните подпрограми:

Таблица №3. Стратегически цели и подпрограми

Стратегически цели	Подпрограми
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	• Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци с • подподпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци.
Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци	• Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци; • Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради; • Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с • подподпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	• Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Планът за действие с подпрограмите включва описание на дейностите и необходимите мероприятия за изпълнение на националното законодателство на местно ниво, както и краткосрочни и дългосрочни мерки и инвестиции, които Общината следва да предприеме за правилното изграждане и управление на политиката, свързана с отпадъците.

Подпрограмите съдържат кратка въвеждаща информация за националните цели, резултати, които е постигнала Общината и такива, които целѝ да постигне. Заложените мерки, имат хоризонтален характер, тъй като те допринасят не само за постигането на целите, към които са отнесени към конкретната подпрограма, но и за цели от други подпрограми.

Подпрограмите са съобразени с приоритетните цели, заложени в програмата, като включват всички свързани с изпълнението им разходи, мероприятия и дейности, както и отговорните лица за изпълнението им. Включените мерки и дейности са възможно най-обобщаващи с цел да обхванат всички съпътстващи мероприятия, които следва да извърши Общината до приключването на периода на действие на програмата. В подпрограмите и плановете към тях са включени и обобщени различните законодателни задължения на местната власт, както и конкретните предложения за тяхното изпълнение. Конкретизирането на сроковете в плановете цели улесняване на местната администрация при изготвянето на годишните мерки, планове, финансови разчети и други дейности във връзка с управлението на отпадъците.

Съобразно принципите и политиките на Община Правец, подпрограмите и плановете за действие могат да бъдат допълнени и/или променени от органът, който приема програмата, при смяна на възгледите и приоритетните цели за изграждане на политиката за управление на отпадъците в общината и при смяна на законодателната рамка, която ги определя.

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

V.1 Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци, в т.ч. предотвратяване образуването на хранителните отпадъци

V.1.1 Въведение и основни положения

Рамковата директива за отпадъците задължава страните членки да разработят програми за предотвратяване на образуването на отпадъци. За втори път в България такава програма е разработена в рамките на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2021-2028.

Целта на тази подпрограма е насърчаване на населението, фирмите и институциите от страна на Общината към различни мерки и методи, които да доведат до предотвратяване образуването на отпадъците, т.е. предприемане на конкретни действия, от които би могло да се намали образуването на отпадъците, там където е възможно.

Мярката е необходима поради все по-голямото нарастване на образуването на отпадъците, както на национално, така и на световно ниво. Образуването на отпадъци е все по-нарастващ проблем, който оказва значително негативно влияние към околната среда и към здравето на хората, за който следва да се предприемат конкретни мерки за ограничаването му.

Предотвратяването на образуването на отпадъците целѝ да допринесе за намаляване на негативното влияние върху компонентите на околната среда, върху които влияе депонираният отпадък, чрез отделянето на газове и инфилтрат при протичащите процеси на гниене, както и върху намаляване използването на природни ресурси, неминуемо свързани с третирането и обезвреждането на отпадъци.

Като цяло тази цел се изпълнява на национално ниво, тъй като тези мерки основно са насочени към производителите на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. Въпреки това, мерките на местно ниво също са с голямо значение за постигане на целта.

V.1.2 Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците

Според ЗУО **„отпадък“** е всяко вещество или предмет, от които притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи. Съгласно Директива 2008/98/Е0 под **предотвратяване на образуването на отпадъци** трябва да се разбира: „Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве;
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.“

Предотвратяването на образуването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-общо, предотвратяване на образуването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането. Предотвратяването на образуването на отпадъци, означава да се намалят количествата на образуваните отпадъци и да се намали съдържанието на вредни вещества в тях.

Предотвратяването на образуване на отпадъци е свързано и с ефективното използване на ресурсите. То обхваща всички фази на жизнения цикъл на продукта от добив, производство, разпространение и потребление. Още по-голям ефект би се постигнал в процеса на дизайн на продукта, т.е. еко-дизайн, технологии, които използват по-малко суровини, влагат се по-малко опасни субстанции в процеса на производство или преработка. Предотвратяване образуването на отпадъци може да се осъществи и в края на жизнения цикъл на продукта, когато потребителят има възможност да избере варианти за повторната употреба на материала или продукта.

V.1.3 Цели на подпрограмата за предотвратяване на образуването на отпадъци

Стратегическа цел: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Оперативни цели:

- Намаляване на количеството на отпадъци;
- Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци;
- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците.

V.1.4 Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките

На този етап в общината Правец не са приложени конкретни мерки за намаляване на количеството на отпадъци и предотвратяване образуването на отпадъци. Това се дължи главно на факта, че досега националното законодателство не е вменявало такива изисквания на местната власт и не са били разработвани документи с указания за прилагане на мерки.

Както по-горе е споменато, мерките и дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци са трудно изпълними на местно ниво, поради факта, че Общините нямат правомощия за ограничаване на производители на масово разпространени отпадъци, които са с основен принос към увеличаване количествата на отпадъците, но от своя страна могат да се въведат мерки на местно ниво, които също да окажат влияние върху предотвратяване образуването на отпадъци.

Приложими мерки, които Общината може да приеме ***за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци, в т.ч. хранителните отпадъци*** на територията си, са:

- Насърчаване на населението към използването на опаковки - торбички, чашки и др., предназначени за многократна употреба;
- Стимулиране на търговски магазини, предлагащи торбички за многократна употреба, чрез намаляване на таксата за битови отпадъци;
- Насърчаване на домашното компостиране – Общината да предостави безплатно съдове за домашно компостиране за градински и хранителни отпадъци;
- Информационни кампании насочени към населението;
- Зелени обществени поръчки[1];
- Въвеждането на „електронна община“, с цел намаляване използването на хартия;
- Въвеждането на екотакси и данъци за производители, с цел намаляване на количеството използвани ресурси;
- Изпълнение на демонстрационни проекти за предотвратяване на хранителните отпадъци;
- Изпълнение на проекти, прилагащи технологии/дизайн на продукти, които водят до намаляване и предотвратяване образуването на хранителни отпадъци в хранително-вкусовата промишленост;
- Подобряване на качеството на информацията и проследяването по отношение на количествата образувани, повторно използвани, рециклирани и оползотворени хранителни отпадъци;

[1] „процедури, чрез които публичните органи се стремят да получат продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, вместо продукти, услуги и строителни работи със същата основна функция, които иначе биха били предоставяни“;

- Повишаване на осведомеността на обществото за проблема със загубата и разхищението на храни;
- Стимулиране на даряването на храни чрез преференции за тези предприятия в политиката за местните данъци и такси.

Подробните мерки за изпълнение на подпрограмата са посочени в Таблица 5. План за действие на община Правец за управление на отпадъците.

Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци

V.2 Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

V.2.1 Въведение и основно положение

Съвременните екологосъобразни нормативни изисквания в областта на управлението на отпадъците налагат рекултивиране на депата, които не отговарят на изискванията.

V.2.2 Цели на подпрограмата

Стратегическата цел на подпрограмата е увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.

Оперативната цел е подобряване на управлението на всички видове отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци, подлежащи на закриване и неотговарящи на изискванията.

V.2.3 Анализ и описание на съществуващото състояние

Целите за рециклиране на битовите отпадъци, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2035 г., са както следва:

- до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло

Целите се изпълняват от общините в РСУО, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната регионална система.

В подпрограмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани като инвестиционни мерки и неинвестиционни (меки) мерки.

Инвестиционните мерки са насочени основно към реализация на проекти за изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, инсталации за рециклиране, инсталации за компостиране, създаване на центрове за подготовка за повторна употреба и др.

В РСУО Ботевград е необходимо да се осигурят инсталации за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителните отпадъци.

„Меките“ мерки са насочени към осъществяването на различни тематични проверки, провеждане на информационни и разяснителни кампании и обучения, различни нормативни промени и др.

В резултат от изпълнението на мерките от подпрограмата до 2030 г. минимум 60% от общото тегло на битовите отпадъци ще бъдат подготвени за повторна употреба и рециклиране.

Подробните мерки за изпълнение на подпрограмата са посочени в Таблица 5. План за действие на община Правец за управление на отпадъците.

V.3 Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

V.3.1. Въведение и основни положения

Отпадъци от строителството са всички отпадъци, които са получени в резултат на строително-монтажни работи и премахване, включващи бетон, тухли, дървесен материал,

асфалтова настилка, керемиди, плочки и тухли и др. Те биха могли да се превърнат в ценен ресурс, тъй като подлежат на рециклиране и повторна употреба.

Задълженията към местната администрация са събиране и третиране на строителни отпадъци от ремонтни дейности, образувани от домакинствата. За изпълнение на целите от възложителите на строително-монтажни работи се изисква да изготвят и представят за одобрение в Общинската администрация планове за управление на строителните отпадъци по време на извършването на процесите на строителство, както и след това.

V.3.2. Цел на подпрограмата

Стратегическа цел на подпрограмата е увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.

Оперативната цел е достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.

V.3.3. Анализ и описание на съществуващото състояние

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот. Поради тази причина отпадъците от строителство и разрушаване са определени като ключов аспект в пакета за кръгова икономика, представен от ЕК през 2015 г. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. Целите не са променени с приетата Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците.

В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на НПУО 2021-2028 г.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали от 2017 г. В тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции.

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки“ мерки.

Меките мерки са основно насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област.

Инвестиционните мерки по програмата са свързани с изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали. Анализите на строителните отпадъци, изготвени в процеса на разработването на НПУО 2021-2028 г., потвърдиха необходимостта от тези инсталации. Възможни източници на финансиране са средства, осигурени от Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията (ПКИП) за програмния период 2021–2027 г. Възможно е и публично-частно партньорство между бизнеса и общините, включително чрез предоставяне на подходящи общински терени за изграждане на съоръжения.

Реализацията на мерките и действията, включени в тази подпрограма, както и на част от планираните мерки, включени в други програми от НПУО 2021-2028 г., но допринасящи за изпълнение на целите и на настоящата програма, гарантира изпълнението на амбициозните цели за рециклиране и оползотворяване на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради.

Подробните мерки за изпълнение на подпрограмата са посочени в Таблица 5. План за действие на община Правец за управление на отпадъците.

V.4 Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци

V.4.1. Въведение и основни положения

Управлението на специфични потоци масово разпространени отпадъци е вменено задължение за всяка местна администрация.

В законодателството са поставени цели за достигане на разделното събиране и рециклиране на различните видове отпадъци на **национално ниво -** основно насочено към организациите по оползотворяване и/или лица, изпълняващи задълженията си самостоятелно.

Целите не могат да се постигнат без съдействието на органите на местната власт, които с помощта на организации и/или фирми, притежаващи разрешения за дейности с отпадъци, организират разделното събиране на масово разпространените отпадъци, образувани от дейността на домакинствата.

Подзаконовите документи за управлението на масово разпространените отпадъци се отнасят за всеки конкретен вид поотделно и поставят условия и изискания за осъществяване на дейностите по управлението им.

Кметът на общината е отговорен за събиране на отпадъците от населението, следователно и за организиране и подпомагане на дейностите по разделното събиране на масово разпространени отпадъци и предаването им за оползотворяване.

V.4.2. Цели на подпрограмата

Стратегическата цел е увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.

Оперативната цел за изпълнението ѝ е изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

V.4.3. Анализ и описание на съществуващото състояние

Съгласно ЗУО „Масово разпространени отпадъци“ са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки;
- ИУМПС (Излезли от употреба моторни превозни средства);
- ИУЕЕО (Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване);
- Отпадъчни масла и нефтопродукти;
- Отпадъци от гуми;
- Отпадъци от батерии и акумулатори.

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложени на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на

територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролите на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Заложените цели за МРО по години са следните:

Таблица №4. МРО цели

Група МРО	Цели
Отпадъци от опаковки	**До 2025 г.:** 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч. Пластмаси: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алуминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75% **До 2030 г.:** 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в.т.ч.: Пластмаси: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алуминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%
ИУМПС	**Ежегодно:** ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС **Ежегодно:** ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
ИУЕЕО	**Ежегодно:** разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
Отпадъци от отработени масла	**Ежегодно:** мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
Отпадъци от гуми	**Ежегодно:** не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират

Група МРО	Цели
Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)	**Ежегодно:** разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори	**Ежегодно:** разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори	**Ежегодно** са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки“ мерки, които имат административно-регулаторен и информационно-образователен характер.

Тук се включват и мерките от подподпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.

Количествените цели, които страната ни си поставя по отношение на рециклирането и оползотворяването на отпадъците от опаковки през следващите години, са представени в таблицата по-горе. В допълнение към тези цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- от 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. - най-малко 30%.
- държавите-членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г.и до 2029 г. - 90%.

На европейско ниво се приеха и нови разпоредби за докладване на данни за отпадъците от опаковки , които страната ни трябва да прилага.

Необходимо е да се подобрят и разширят системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки, предвид нарастването на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, както и специфичните цели за разделно събиране на пластмасовите бутилки за еднократна употреба до 3 литра.

Община Правец следва да фокусира вниманието си върху прилагащите и контролните механизми за спазване на изискванията от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради да събират разделно отпадъците си от опаковки и да ги предават на оторизирани за целта лица за последващо рециклиране и оползотворяване. Това ще доведе не само до екологични ползи (нараснали количества разделно събрани отпадъци от опаковки), но

и до намаляване на разходите на общината за третиране на битовите отпадъци поради намалени количества битови отпадъци, извозването и третирането на които общината трябва да финансира.

Подробните мерки за изпълнение на подпрограмата са посочени в Таблица 5. План за действие на община Правец за управление на отпадъците.

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци

V.5 Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

V.5.1. Въведение и основни положения

Подпрограмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци включва мерки за достигане на Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци от НПУО 2021-2028 г.

V.5.2. Цели на подпрограмата

Стратегическата цел е намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

Оперативната цел за изпълнението ѝ е изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

V.5.3. Анализ и описание на съществуващото състояние

Предвидените мерки са както инвестиционни, така и „меки“ мерки. Инвестиционните мерки са насочени основно към изграждане на площадкова инфраструктура за битови отпадъци, закриване и рекултивация на общински депа, третиране на утайки от ПСОВ, устойчиво управление на излезли от употреба препарати за растителна защита и др.

„Меките“ мерки са насочени към реализация на публични, бизнес и научни проекти за разработване/внедряване на различни иновативни методи за намаляване на количествата и на

риска от депонираните битови отпадъци. Предвидени са мерки за повишаване на капацитета на публичната администрация по отношение трансграничния превоз на отпадъци и др.

В резултат на изпълнението на подпрограмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци се очаква до 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. По-конкретно:

- ще бъде осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци и на друга площадкова инфраструктура;
- ще бъдат рекултивирани и закрити всички общински депа;
- ще бъде осигурена инфраструктура за стабилизиране на биоразградимата фракция на отпадъците;
- ще бъде осигурена инфраструктура за оползотворяване на утайките от ГПСОВ, намаляване на емисиите на парникови газове и ще бъде изградена и функционираща електронна система за предлаганите продукти от третирани утайки от ПСОВ за употреба в земеделието и за рекултивация на нарушени терени;
- ще бъдат разработени иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците;
- ще бъдат изготвени практически решения за проблемите с най-широко генерираните производствени опасни отпадъци;
- ще бъде повишен капацитета на институциите да осъществяват контрол на трансграничен превоз на отпадъци, вкл. за откриване на незаконни превози на отпадъци.

Подробните мерки за изпълнение на подпрограмата са посочени в Таблица 5. План за действие на община Правец за управление на отпадъците.

.

Таблица №5. План за действие на община Правец за управление на отпадъците за период 2021-2028 г.

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПРАВЕЦ							**ОБЩО (в хил. лв.)**		**10 334**							
Стратегическа цел	**Мярка/ дейност**	**Бюджет (хил. лв.)**	**Източници на финансиране**	**Очаквани резултати**	**Индикатори за изпълнение**			**Отговорна институция**	**Период на реализация**							
					Индикатор	**Текущ**	**Целеви**		**21**	**22**	**23**	**24**	**25**	**26**	**27**	**28**
ПОДПРОГРАМА №1 ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ В Т.Ч. ХРАНИТЕЛНИТЕ ОТПАДЪЦИ							**ОБЩО (в хил. лв.)**		**2 626**							
Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Насърчаване на населението към използване на опаковки за многократна употреба, чрез обвързване с ТБО и информационни кампании	1	Общински бюджет	Предотвратени битови отпадъци	Брой проведени информационни кампании	0	8	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X
	Стимулиране на търговците, предлагащи торбички за многократна употреба, чрез намаляване на ТБО	0		Предотвратени битови отпадъци	Дял магазини предлагащи тези продукти	0%	50%	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X
	Проект, стимулиращ домашното компостиране чрез безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци	15	Общински бюджет, ПУДООС, ПОС	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Закупени съдове/ компостери	0	200	Община Правец	X	X	X					
	Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи, чрез изпълнение на мерки за „електронно управление“ в администрацията	0		Предотвратени отпадъци от офис хартия и съпътстващи консумативи, материали и услуги	Изпълнени проекти за електронно управление	0	1	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X
	Изготвяне и прилагане на планове от общината за ПО в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия	0		Предотвратени битови отпадъци от общински звена	Брой разработени планове/ Изпълнени мерки	0	4	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПРАВЕЦ							ОБЩО (в хил. лв.)		10 334							
Стратегическа цел	Мярка/ дейност	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорна институция	Период на реализация							
					Индикатор	Текущ	Целеви		21	22	23	24	25	26	27	28
	Изпълнение на проекти за разработване на нов дизайн на продукти и на технологии, изискващи по-малко естествени суровини, съдържащи по-малко опасни вещества, генериращи по-малко отпадъци след употребата на продуктите, както и на продукти и технологии с по-добро „екологично поведение“.	500	Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията 2021 - 2027	Финансово подпомагане на бизнеса за внедряване на технологии, водещи до ПО	Брой изпълнени проекти	0	2	Бизнес и научни организации	X	X	X	X	X	X	X	X
	Изпълнение на проекти за придобиване или повишаване на квалификацията за занаяти, свързани с услуги за поправка и ремонт на продукти	400	Програма за развитие на човешките ресурси 2021-2027 г.	Създадена предпоставка за ПО (чрез повторна употреба на продукти) чрез обучения за повишаване на квалификацията	Брой изпълнени проекти	0	2	Бизнес организации	X	X	X	X	X	X	X	X
	Изпъление на проект с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци	300	Програма за околна среда 2021-2027	Подпомагане на общини за реализация на проекти за ПОО	Брой изпълнени проекти	0	1	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X
	Изпълнение на непрекъснати целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за политиките по ПО	2	Общински бюджет	Запознати граждани с ползите от ПО и възможните действия от страна на домакинствата за прилагане на мерки за ПО в ежедневието	Брой проведени кампании	0	4	Община Правец		X		X		X		X

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПРАВЕЦ							ОБЩО (в хил. лв.)		10 334							
Стратегическа цел	Мярка/ дейност	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорна институция	Период на реализация							
					Индикатор	Текущ	Целеви		21	22	23	24	25	26	27	28
	Организация на събития по случай Европейската седмица за намаляване на отпадъците	4	Общински бюджет	Запознати граждани с ползите от ПО и възможните действия от страна на домакинствата за прилагане на мерки за ПО в ежедневието	Брой проведени кампании	0	8	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X
	Провеждане на „зелени обществени поръчки“	0		Предотвратени отпадъци от офис хартия и съпътстващи консумативи, материали и услуги	% на зелените обществени поръчки от общия дял	0	25%	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X
	Подподпрограма/Раздел за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци						**ОБЩО (в хил. лв.)**		**1 404**							
	Изпълнение на мерките за ПО на хранителните отпадъци от общините в т.ч. в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др	0		Предотвратени хранителни отпадъци в резултат на изпълнението на мерките	Брой изпълнени мерки за ПО на хранителните отпадъци от общините	0	8	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X
	Изпълнение на проекти, прилагащи технологии/дизайн на продукти, които водят до намаляване и предотвратяване образуването на хранителни отпадъци в хранително-вкусовата промишленост	500	Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони 2021-2027	Внедрени технологии/продукти, водещи до намаляване и предотвратяване на хранителни отпадъци	Брой изпълнени проекти	0	2	Бизнес организации от ХВП	X	X	X	X	X	X	X	X

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПРАВЕЦ							ОБЩО (в хил. лв.)		10 334							
Стратегическа цел	Мярка/ дейност	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорна институция	Период на реализация							
					Индикатор	Текущ	Целеви		21	22	23	24	25	26	27	28
	Изпълнение на демонстрационни проекти за предотвратяване на хранителните отпадъци	500	Програма за околна среда 2021-2027	Изпълнени проекти за предотвратяване на хранителни отпадъци от бита, ресторантьорство и туризъм, и реализирани и разпространени добри практики	Брой изпълнени проекти	0	2	Община Правец, Бизнес организации от ХВП	X	X	X	X	X	X	X	X
	Подкрепа на дейността на организация/и, които организират и осъществяват даряването на храни преди изтичането на срока на годност	400	Програма за храни и/или основно материално подпомагане 2021-2027	Изпълнени проекти за предотвратяване на хранителни отпадъци от бита, ресторантьорство и туризъм	Брой изпълнени проекти	0	2	АСП, Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X
	Изпълнение на кампании за разясняване и предоставяне на информация за ПО на хранителни отпадъци на общинско ниво, в т.ч. относно значението на „Най-добър до“ и „Годен до“ на търговските хранителни продукти	4	Общински бюджет	Гражданите и бизнеса да са запознати с ползите от ПО на хранителните отпадъци	Брой реализирани кампании на национално и на общинско ниво	0	4	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X
ПОДПРОГРАМА №2 ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ							ОБЩО (в хил. лв.)		1 064							
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Създаване на центрове за подготовка за повторна употреба и поправка, и/или друг начин за предотвратяване на отпадъците	500	Програма за околна среда 2021-2027 г	Създадени центрове за подготовка за повторна употреба и поправка	Брой създадени центрове за подготовка за повторна употреба и поправка	0	1	Община Правец		X	X	X	X			

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПРАВЕЦ								ОБЩО (в хил. лв.)							10 334
Стратегическа цел	**Мярка/ дейност**	**Бюджет (хил. лв.)**	**Източници на финансиране**	**Очаквани резултати**	**Индикатори за изпълнение**			**Отговорна институция**	**Период на реализация**						
					Индикатор	**Текущ**	**Целеви**		**21**	**22**	**23**	**24**	**25**	**26**	**27**	**28**
	Изграждане на инсталации за рециклиране на разделно събрани отпадъци и система за разделно събиране на отпадъците от опаковки (различни от биоотпадъци, опасни и производствени)	500	ПУДООС, Програма за околна среда 2021-2027 г	Изградени инсталации за рециклиране на разделно събрани отпадъци (различни от биоотпадъци, опасни и производствени)	Брой изградени инсталации за рециклиране на разделно събрани отпадъци (различни от биоотпадъци, опасни и производствени)	0	1	РСУО Ботевград		X	X	X				
	Изграждане на компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци за нуждите на РСУО-Регион Ботевград	0	Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г	Изградени нови системи и разширени съществуващи системи за разделно събиране на битови отпадъци	Изградени 2 инсталации	0	2	РСУО Ботевград	X							
	Провеждане на информационни кампании за разделно събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките	50	Програма за околна среда 2021-2027 г.	Информирани граждани и фирми за реда, начина и ползите от разделното събиране и оползотворяване на битовите отпадъци	Брой проведени ежегодно информационни кампании за разделно събиране	0	8	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПРАВЕЦ							ОБЩО (в хил. лв.)		Период на реализация							
Стратегическа цел	Мярка/ дейност	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорна институция	21	22	23	24	25	26	27	28
					Индикатор	Текущ	Целеви									
	Ежегодно провеждане на поне две кампании за разделно събиране на отпадъци от стара хартия и други материали (напр. в края и в началото на учебната година)	4	Общински бюджет	Допълнителни количества разделно събрани отпадъци от общините	Брой проведени ежегодни кампании за разделно събиране на стара хартия и други отпадъци	0	8	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X
	Прилагане на изисквания на ЗМДТ относно формиране на такса битови при новите бази за отделните услуги в рамките на план-сметките на общината	0		Приложение на принципа „замърсителят плаща“ по отношение определяне размера на такса битови отпадъци	Променена Наредба относно новите изисквания на ЗМДТ	0	1	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X
	Изготвяне на морфологичен анализ на отпадъците в община Правец	10	ПУДООС	Актуален анализ на отпадъците	Изготвен морфологичен анализ на отпадъците	0	1	Община Правец					X			
ПОДПРОГРАМА №3 ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ							ОБЩО (в хил. лв.)		500							
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Включване в тръжните документи за строителство на сгради, пътища, други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0		Влагане в строителството на сгради на рециклирани строителни материали	1. % в сгради; 2. % в пътища; 3.% в друга техническа инфраструктура	0	1.-2,5%; 2.-10%; 3.- 8%	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X

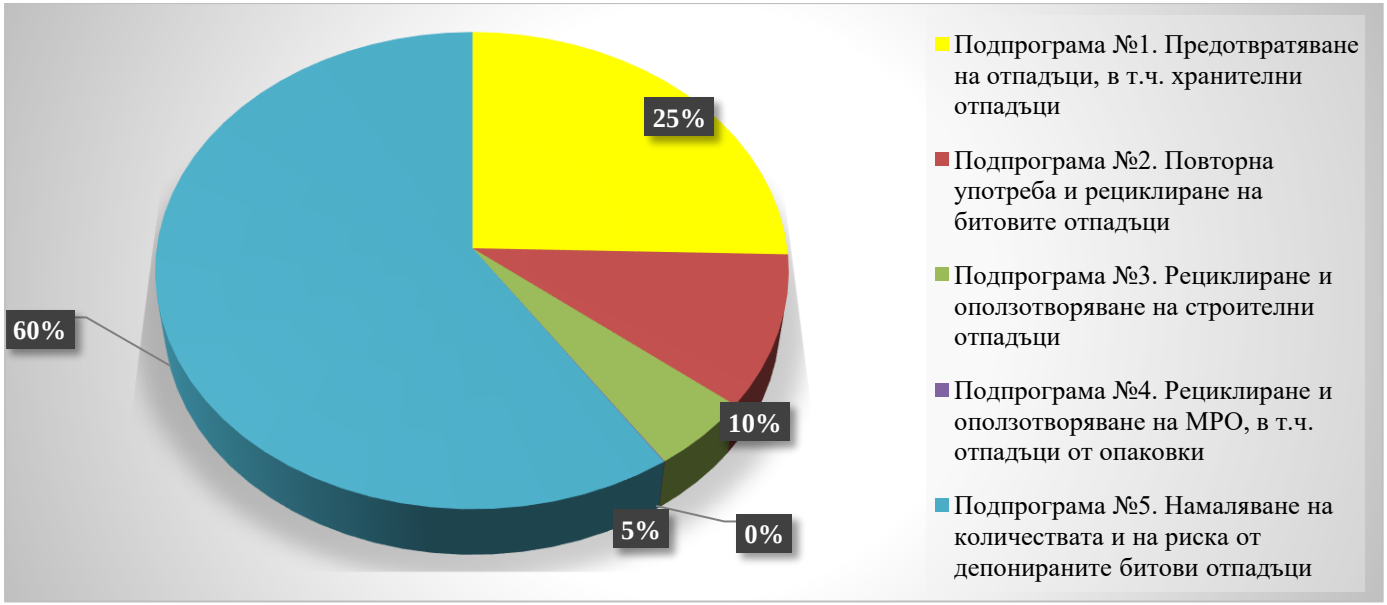
ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПРАВЕЦ							ОБЩО (в хил. лв.)		Период на реализация							
Стратегическа цел	Мярка/ дейност	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорна институция	21	22	23	24	25	26	27	28
					Индикатор	Текущ	Целеви									
	Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	0		Оползотворени строителни отпадъци в обратни насипи	%	8%	12%	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X
	Изпълнение на проект за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали на територията на РСУО Ботевград	0	Програма за околна среда 2021-2027 г. – финансови инструменти	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Изградени системи, съоръжения и инсталации	0	1	РСУО Ботевград, Бизнес организации			X	X	X	X	X	X
	Разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци, вкл. в индустриални зони при доказана необходимост	500	Програма за околна среда 2021-2027 г.	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Брой изпълнени проекти за разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци	0	1	Община Правец			X	X	X	X	X	X
ПОДПРОГРАМА №4 ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ							**ОБЩО (в хил. лв.)**		**4**							
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Провеждане на кампании сред населението за предаване на масово разпространени отпадъци	4	Общински бюджет, ООп	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на МРО	Брой проведени кампании	0	8	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПРАВЕЦ							ОБЩО (в хил. лв.)		10 334							
Стратегическа цел	Мярка/ дейност	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорна институция	Период на реализация							
					Индикатор	Текущ	Целеви		21	22	23	24	25	26	27	28
	Подподпрограма/ Раздел за управление на опаковките и отпадъците от опаковки						ОБЩО (в хил. лв.)		0							
	Съдействие на община Правец при провеждане на широка национална информационна кампания за предотвратяване отпадъците от опаковки, разделно събиране и рециклирането им	0	Програма за околна среда 2021-2027 г.	Информирани и мотивирани население и бизнес за действия по Предотвратяване на отпадъците от опаковки и подобряване на разделното събиране	Изпълнен проект	0	1	НСОРБ; Община Правец		X	X	X	X	X		
	Въвеждане от община Правец в наредбата по чл.22 от ЗУО на изисквания за търговските и други подобни обекти за разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали, и осъществяване на контрол и налагане на предписания/глоби в съответствие с предвиденото в наредбите по чл. 22 от ЗУО	0		Увеличаване на количествата разделно събрани хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали	Променена Наредба по чл. 22	0	1	Община Правец	X							

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПРАВЕЦ							ОБЩО (в хил. лв.)		10 334							
Стратегическа цел	Мярка/ дейност	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорна институция	Период на реализация							
					Индикатор	Текущ	Целеви		21	22	23	24	25	26	27	28
ПОДПРОГРАМА №5 ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ							ОБЩО (в хил. лв.)		6 140							
Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови и други отпадъци	Изпълнение на проекти на бизнеса за високотехнологични решения за оптимизиране на производствените процеси, екодизайн, използването на суровини; внедряване на съвременни технологии за влагане на отпадъците като суровина в ново производство и/или други алтернативни приложения и др.	500	Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията 2021-2027 г.	Разработени нови иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците	Брой изпълнени проекти	0	2	Бизнес и научни организации	X	X	X	X	X	X	X	X
	Изпълнение на проект за устойчиво управление на излезлите от употреба препарати за растителна защита, временно съхранявани на общинска територия	500	Държавен бюджет	Изнесени за обезвреждане в оторизирани съоръжения извън страната отпадъците от препарати за растителна защита, които се съхраняват временно в общински складове	Брой изпълнени проекти	0	1	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X
	Зимно и лятно почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване	3 464	Общински бюджет	Предотвратяване на замърсявания	Брой години поддържана услуга	0	8	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПРАВЕЦ							ОБЩО (в хил. лв.)		Период на реализация							
Стратегическа цел	Мярка/ дейност	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение			Отговорна институция	21	22	23	24	25	26	27	28
					Индикатор	Текущ	Целеви									
	Сметосъбиране, сметоизвозване на битови отпадъци до регионално депо	1 176	Общински бюджет	Управление на отпадъците	Брой години поддържана услуга	0	8	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X
	Създаване на общинска система за разделно събиране на опасните отпадъци от бита	500	Общински бюджет	Намален риск за околната среда от депонирани опасни отпадъци	Създадена система за разделно събиране на опасни отпадъци от бита	0	1	Община Правец	X	X	X	X	X	X	X	X

Фигура №3. Финансово разпределение на тежестта на подпрограмите

VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

За ефективното стратегическото планиране на общинско ниво съществено значение има връзката между отделните стратегически документи. Това обвързване допринася да бъде проследена съвместимостта на целите в отделните програмни документи, за да се избегнат противоречия и несъответствия, които са предпоставка за неефективно изпълнение и непостигане на заложените цели и резултати.

ПУО е също елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината, региона и страната, поради което при разработването ѝ е проследена взаимовръзката на тази програма с други програмни документи с цел координация и съвместяване и с цел постигане на синергичен ефект от изпълнението им.

При разработване на програмата са взети предвид анализите и предвижданията, заложените цели и предвидените мерки за постигането им в следните стратегически документи в сектор отпадъци: Национален план за управление на отпадъците 2021-2028, Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци (НППОО), Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г, Национален план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г., Актуализиран национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители 2012-2020 г., Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие с хоризонт 2030 година, и Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. (НПЕК).

Предвидените мерки в отделните подпрограми, заложените срокове, средства и източници на финансиране, отговорни институции в плана за действие са съобразени и синхронизирани и с предвижданията, приоритетите, целите, мерките на следните стратегически документи на регионално и общинско ниво, които са относими и приложими за община Правец: Национална програма за развитие България 2030 г., Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югозападния регион; План за интегрирано развитие на община Правец за периода 2021-2027 г.

Заложеният финансов ресурс, необходим за реализиране на програмата, както и възможните източници на финансиране са предвидени с оглед периода на програмиране 2021-2027 г. и възможностите за ползване на средства от европейските структурни и кохезионни фондове.

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

VII.1 Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 12 от ЗМСМА Общинският съвет е органът, който приема стратегии, прогнози, програми и планове за развитие на общината, които отразяват националните и европейските политики за развитие на местните общности. В изпълнение на това правомощие се разработва и приема и настоящата програма, като освен приемането ѝ следва да се обезпечи и процеса на нейното изпълнение и отчитане, както и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми в процеса на реализация на мерките и при необходимост извършване на актуализация.

Едно от първите неща при определянето на системата за наблюдение на програмата е разпределението на отговорностите в Общинска администрация Правец.

Наблюдението и изпълнението на ПУО е отговорност на кмета на общината, който определя в обхвата на администрацията звено, което да отговаря за събирането и обработването на информацията в процеса на изпълнението на мерките по програмата, както и за изготвянето на годишни отчети.

С оглед на действащата административна структура на Община Правец, изпълнението на ПУО ще се осъществява от служител в Дирекция „Устройство на територията и управление на собствеността“, на който са възложени функции, свързани с екологията и опазването на околната среда. Съгласно действащия Устройствен правилник в частта относно екологията дирекцията изпълнява следните функции:

1. Участва в разработването на стратегии, програми, проекти на нормативни актове, свързани с дейността на дирекция „Устройство на територията и управление на собствеността“;
2. Изготвя планове за рекултивация и/или залесяване на нерегламентирани сметища и/или територии, предвидени за тази цел в Устройствения план на Община Правец;
3. Приема и разглежда жалби и сигнали на граждани, свързани с нарушения по смисъла на Закона за опазване на околната среда и свързаните с него законови и подзаконови нормативни актове;
4. Контролира цялостната дейност по управление на отпадъците и опазване на околната среда;
5. Съставя актове за административни нарушения на територията на община Правец по Закона за опазването на околната среда, Закона за биологичното разнообразие и Закона за управление на отпадъците;
6. Информира обществеността за дейностите на Община Правец във връзка с изискванията на нормативната уредба по отношение опазване на околната среда;

7. Приема и разглежда искания за издаване на разрешение за окастряне и/или отсичане на дървесна и/или храстова растителност съобразно Закона за горите и свързаните с него законови и подзаконови актове.

Наблюдението и контролът са неразделна част от процеса на изпълнение/реализиране на ПУО и чрез тях се цели да се предостави на компетентните местни органи: Общинския съвет, Кмета на общината, служителите от общинска администрация, както и на всички заинтересовани страни – социално-икономическите партньори и структури на гражданското общество, ранна информация за напредъка или липсата на напредък по постигане на заложените в програмата цели и резултати, на ефективността на нейната реализация. Получената информация се използва за целите на управлението - осъществяване на контрол и вземането на управленски решения относно продължаването, изменението, допълването или прекратяването на реализацията на съответната политика или програма.

За осъществяването на мониторинга на програмата е необходимо да се приемат и въведат в практиката на администрацията на Община Правец ***правила за мониторинг, контрол и оценка при изпълнението на програмата,*** които могат да бъдат конкретно разписани за политиката по управление на отпадъците или общо за политиката по околна среда, но могат да бъдат и правила, които се прилагат от общинската администрация и по отношение на другите секторни политики.

Правилата трябва подробно да описват отговорностите на съответните структурни звена и служители в общината за набиране на необходимата информация със съответните срокове, както и за обобщаването ѝ и подготовката на годишен отчет пред общинския съвет за изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. В правилата трябва да се определят обхвата на информацията, която ще се събира, източниците на данни и графика за предоставяне на информацията. Обхватът и източниците на необходимите данни ще се обуславят от включените в програмата цели и мерки и избраните индикатори за изпълнение на мерките и за постигане на програмните цели. Осигуряването на достатъчно и надеждни данни в единен формат за образуване, състав, събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците е от съществено значение за проследяване на напредъка при постигане на целите и осъществяване на контрол по изпълнение на мерките. За целта е целесъобразно да се изготвят въпросници (формуляри), които ще се попълват от звената, които имат отношение към изпълнение на включените в програмата мерки. С оглед на това, че за някои мерки ще се налага измерване на информираността, развитието на социалните нагласи и участието на населението и бизнеса при изпълнение на мерките за отпадъците, целесъобразно е общината да обмисли възможността за събиране на качествени данни за нивото на разбиране и участие на различни групи от населението в изпълнение на включените в програмата мерки. Това може да стане чрез анкетни допитвания.

По отношение на графика за предоставяне на информацията, свързана с текущото наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците, подходящо е събирането и систематизирането на информацията да се извършва на годишна база.

Източниците на информация за стойностите на индикаторите за наблюдението на изпълнението на ПУО, ще се базират на данни на Националния статистически институт, на официалната статистика на други централни, териториални държавни органи, агенции и институции, имащи правомощия и осъществяващи мониторинг и контрол на околната среда (МОСВ, ИАОС, РИОСВ), на общинската информационна система и информация от различните дирекции и отдели в общината, както и на данни от други надеждни национални, регионални и местни източници на информация. В процеса на наблюдение общинската администрация осигурява участието на организации, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност.

VII.2 Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците е Общинският съвет. Кметът на общината информира ежегодно Общинския съвет, чрез внасянето на годишен доклад за изпълнението на програмата.

За периодичното отчитане изпълнението на програмата ще се изготвя **Годишен отчет** от **Дирекция „Устройство на територията и управление на собствеността“** до края на месец март на следващата година на база на събраната и анализирана през годината информация и на база проследяване на индикаторите за нейното изпълнение. Отчетът ще се изготвя на достъпен език и стил и ще включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-доброто разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците и от широката общественост.

Годишният отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците ще съдържа информация относно: общите условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината; действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на програмата; създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни; преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им; резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на отчетната година; напредък по изпълнение на целите и мерките в програмата; заключения и приложения.

Годишният отчет ще се публикува на официалната страница на общината за информиране на обществеността и заинтересованите страни.

Сайтът на общината трябва да се актуализира непрекъснато, тъй като той е основен източник за информация относно развитието на общината и дейността на общинската администрация, свързана с изпълнение и отчитане на стратегическите политики и документите за изпълнението им и в частност политиката по управление на отпадъците.

Ефективен канал за информация са и презентационните материали и брошури, като се препоръчва такива да бъдат залагани като средство за информация и публичност във всички проекти, които ще се изпълняват и са включени в плана за действие към програмата. В допълнение, за прилагане принципа на партньорство е препоръчително засилване на сътрудничеството с местни сдружения с цел увеличаване на гражданското участие в процеса по реализация на програмата и включване на всички заинтересовани страни чрез организиране на обществени обсъждания, кръгли маси, форуми и други подходящи форми на участие.

VII.3 Процедура за актуализация на програмата

Съгласно чл. 52, ал. 3, т. 2 от ЗУО, Програмата за управление на отпадъците се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия:

- в резултат от въздействието на „външни“ фактори - например промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в поставените в програмата стратегически и специфични цели и в съответните програмни мерки;
- в резултат на фактори, свързани с изпълнението - значително изоставане в изпълнението на програмните мерки и/или липса на напредък за постигане на целевите индикатори, въпреки изпълнението на програмните мерки, което налага прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или замяна на някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат.

Редът за актуализация на програмата е същият като реда за разработване и приемане на програмата.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

VIII.1 Анализи на състоянието на управлението на отпадъците

VIII.1.1 Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи

VIII.1.1.1 Анализ на националната и общинската нормативна рамка

Национална нормативна рамка

Като страна член на ЕС, България е задължена да спазва и прилага общата политика на ЕС свързана с околната среда, която включва и отпадъците като фактор, влияещ върху състоянието ѝ. Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците - от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси. В тази връзка и законодателството на Съюза в сектора търпи бурно развитие, като от по-общи разпоредби през 70-те години, целящи намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, днешният законодателен пакет съдържа конкретни изисквания и количествени цели за намаляване депонирането на отпадъци, за рециклиране и оползотворяване на специфични отпадъчни потоци и за предотвратяване образуването на отпадъци.

Обсъждат се и има голяма вероятност за промени в европейското законодателство в сектор отпадъци, целящи още по-висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве, както и преход от управление на отпадъците към устойчиво управление и по-ефективно използване на ресурсите и по-конкретно се очаква да бъдат приети:

- допълнителни ограничения относно депонирането на отпадъци;
- специални разпоредби за намаляване на употребата и предотвратяване на отпадъци от полиетиленовите торби за еднократна употреба;
- ограничения за изгаряне на отпадъци, които могат да бъдат рециклирани;
- въвеждане на по-високи цели за рециклиране на битовите отпадъци и особено на пластмасовите отпадъци;
- въвеждане на количествени цели за предотвратяване на образуването на отпадъци, особено за пластмасови, битови/хранителни и опасни отпадъци;
- по-високи цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъци от опаковки, ИУМПС.

Основният нормативен документ в сектор „Отпадъци“ е ***Директива 2008/98/ЕО*** на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви, известен също като Рамковата директива за отпадъците или РДО.

Преработената Рамкова директива за отпадъците се прилага от 12 Декември 2010 г. и въвежда нови разпоредби с цел стимулиране на предотвратяването на образуване на отпадъци и рециклирането като част от йерархията на отпадъците, изясняването на ключови понятия, като дефинициите за отпадък, оползотворяване и обезвреждане, както и установяване на подходящи процедури, приложими за странични продукти и край на отпадъка.

Задача на държавите-членки е да приложат европейското право в областта на околната среда като отчитат спецификите на съответната държава, свързани със законодателството, административни структури, регионални или местни условия или някаква друга причина.

Редица други директиви регулират специфичните потоци от отпадъци - например, отпадъци от титаниев диоксид, опаковки и отпадъци от опаковки, полихлорирани бифенили (ПХБ) и полихлорирани терфенили (ПХТ), отпадъчни батерии и акумулатори, канализационен шлам, излезли от употреба превозни средства (ИУПС), отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО) и ТОЗ (трайни органични замърсители).

Една последна група от директиви регулира операциите по третиране на отпадъците: изгаряне, съвместно изгаряне на отпадъци и депониране на отпадъци чрез заравяне. Регламент (ЕО) № 1013/2006 покрива трансграничните превози на отпадъци.

Задължението на държавите членки за създаване на план за управление на отпадъците е указано в Директива 2008/98/ЕО от 19 ноември 2008 г. за отпадъците, която отмени предходните определени Директиви.

Директивата е приложима спрямо всяко вещество или предмет, които са изхвърлени от своя притежател, или които техният притежател възнамерява или се изисква да изхвърли. Тя не е приложима обаче спрямо газообразните и течни отпадъци или спрямо определени категории отпадъци (например, радиоактивни отпадъци) и други групи отпадъци (отпадъци от миннодобивни индустрии, животински трупове и селскостопански отпадъци, отпадни води).

Съгласно член 13 държавите членки трябва да предприемат необходимите мерки за да гарантират, че управлението на отпадъците се изпълнява без да застрашава човешкото здраве, без да уврежда околната среда и по-специално без риск за водите, въздуха, почвите, растенията или животните, без да причинява смущения от шум или миризми и без да засяга по неблагоприятен начин околната извънградска местност или местоположения, представляващи специален интерес.

Други ключови цели на Директивата за управление на отпадъците са изложени в чл. 4 (йерархия на отпадъците) с последващи разпоредби за превенция на отпадъците (член 9) и за повторната употреба, оползотворяване и рециклиране (членове 10 и 11), и изискванията за депониране на отпадъци (член 12).

Йерархията на отпадъците представя общ приоритетен ред на най-добрите цялостни становища за околната среда в законодателството и политиката по отпадъците. Най-висок приоритет се дава на превенцията на отпадъците, следвана от подготовката за повторна употреба, рециклиране или друг вид оползотворяване, напр. оползотворяване за енергийни

цели. Оптималното окончателно депониране е в дъното на тази йерархия. Целта на въвеждането на йерархията за отпадъците е да отдели икономическия растеж от негативните въздействия върху околната среда вследствие на използването на природните ресурси и превръщането на ЕС в едно „рециклиращо“ общество.

При планирането на дейностите по управление на отпадъците се прилагат като *критерии за съобразност на предлаганите решения* следните принципи:

- **„Предотвратяване“** - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;
- **„Разширена отговорност на производителя“ и „замърсителят плаща“** –лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве;
- **„Превантивност“** – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап;
- **„Близост“ и „самодостатъчност“** – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на Съюза;
- **„Участие на обществеността“** – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

Рамковата директива за отпадъците определя различни форми на третиране, относими към управлението на отпадъците. Тя прави разграничение между оползотворяване (определено като „всяка операция, главният резултат от която е, че отпадъците служат за полезна цел, заменяйки други материали, които иначе биха били използвани, за да изпълняват определена функция, или подготовката на отпадъците за изпълняване на подобна функция, в съоръжението, или в по-широки граници на икономиката“, от рода на рециклиране и изгаряне с оползотворяване на енергия) и депониране (форми на депониране на отпадъци, при които ресурсите на отпадъците не се оползотворяват, от рода на изгаряне без оползотворяване на енергия и депониране).

Превенцията на отпадъците, като ключов стратегически елемент от европейската политика по отпадъците, става все по-важна. Ясно е, че генерираното количество отпадъци нараства всяка година. Тъй като една от основните цели на ЕС е да гарантира икономическия растеж и просперитет, наложително е икономическият растеж да не се ограничава от генерирането на отпадъци. Инициативите за превенция на отпадъците са насочени не само към промишления сектор чрез насърчаване на ползването на по-чиста технология, но и към училищата и частните домакинства чрез кампании за повишаване на осведомеността.

Оползотворяването на отпадъците допринася както за усвояване на ресурсите, съдържащи се в отпадъците, така и за спестяване на непокътнатите природни суровини.

Рамковата директива за отпадъците, както и някои директиви на Европейския съюз за специфичните потоци от отпадъци включват конкретни цели за оползотворяване, рециклиране и повторна употреба.

Като част от пакет от мерки в областта на кръговата икономика Директива (ЕС) 2018/851 изменя Директива 2008/98/ЕО.

С нея се определят минимални оперативни изисквания за схемите за разширена отговорност на производителите. Те могат също така да включват организационна отговорност и отговорност за принос за предотвратяване на отпадъците, както и за повторната употреба и рециклируемост на продуктите.

Директивата засилва правилата за предотвратяване на отпадъците. По отношение на генерирането на отпадъци държавите от ЕС трябва да предприемат мерки за:

- подпомагане на устойчиви модели на производство и потребление;
- насърчаване на проектирането, производството и използването на продукти, които са ефективни по отношение на ресурсите, трайни, ремонтируеми, могат да се използват повторно и да бъдат модернизирани;
- целеви продукти, съдържащи суровини от изключителна важност, за да се предотврати превръщането им в отпадъци;
- насърчаване на наличието на резервни части, ръководства с инструкции, техническа информация или други средства, позволяващи ремонта и повторната употреба на продуктите, без да се нарушава качеството и безопасността им;
- намаляване на генерирането на хранителни отпадъци като принос към целта за устойчиво развитие на ООН за намаляване с 50% на глобалните хранителни отпадъци на глава от населението на ниво търговия на дребно и потребители, както и намаляване на загубите на храни по веригите на производство и доставки до 2030 г.;
- насърчаване на намаляването на съдържанието на опасни вещества в материалите и продуктите;
- прекратяване на генерирането на морски отпадъци.

С директивата се определят и нови цели за рециклиране на битови отпадъци: до 2025 г. ще трябва да се рециклират най-малко 55% от теглото на битовите отпадъци. Тази цел ще се увеличи на 60% до 2030г. и 65% до 2035 г.

Държавите от ЕС трябва:

- до 1 януари 2025 г. да установят разделно събиране на текстил и опасни отпадъци, генерирани от домакинствата;
- да гарантират, че до 31 декември 2023 г. биологичните отпадъци се събират отделно или се рециклират при източника (напр. чрез компостиране).

Директивата също така подчертава примери за стимули за прилагане на йерархията на отпадъците, напр. такси за депа и изгаряне и схеми за плащане при хвърляне.

Директива (ЕС) 2018/851 за изменение трябваше да се въведе в законодателството на държавите от ЕС до 05 юли 2020 г.

Като цяло целите на ЕС до 2030 г. са отпадъците да се управляват като ресурси и количеството, което е генерирано от населението, да е в състояние на абсолютен спад, депонирането на отпадъци да бъде сведено само до остатъчни отпадъци, за да се предотврати вредата върху околната среда и здравето на човека.

Преглед на общите и конкретни цели и съответните години, през които последните следва да бъдат постигнати, е представен в следващата таблица.

Таблица №6. Цели в законодателството на ЕС за отпадъците

Вид отпадък	Година	Минимално оползотворяване	Минимално рециклиране	Степен на събиране
Опаковки	2008	60%	55%	
Автомобили	2015	95%	85%	100%
Електроника	2006	70%	50%	Мин. 4 кг./ жител/годишно
Батерии	2011		50% до 70% (ефикасност)	
	2012			25%
Гуми	2016			45%
	2006	0 депа за гуми		
Биологични отпадъци	2006	Намаляване до 75% спрямо нивото от 1995 г.		
	2009	Намаляване до 50% спрямо нивото от 1995 г.		
	2016	Намаляване до 35% спрямо нивото от 1995 г.		
	2023	до 31 декември 2023 г. биологичните отпадъци да се събират отделно или се рециклират при източника (напр. чрез компостиране).		
Битови отпадъци	2015	Разделно събиране: като минимум: хартия/метал/пластмаса/стъкло		
	2020	50% рециклиране на комунално-битовите отпадъци		
	2025	да се рециклират най-малко 55% от теглото на битовите отпадъци		
	2030	да се рециклират най-малко 60% от теглото на битовите отпадъци.		
	2035	да се рециклират най-малко 65% от теглото на битовите отпадъци		
Отпадъци от строителство или разрушаване	2020	70% рециклиране/ оползотворяване на материалите от отпадъците от строителство или разрушаване		
Текстил и опасни отпадъци	2025	до 1 януари 2025 г. да се установи разделно събиране на текстил и опасни отпадъци, генерирани от домакинствата;		

Източник: Регламенти и Директиви на ЕС

Най-сериозният проблем на България е лошото управление на отпадъците, по който показател страната ни е на едно от последните места сред всички европейски страни.

Над 90% от генерираните отпадъци се депонират, вместо да се оползотворяват. В сравнение с други страни, които прилагат все по-модерните технологии на оползотворяване и рециклиране на отпадъците, в България този процес едва сега стартира. За отбелязване е също, че докато в останалите европейски страни е преодоляна пряката зависимост между растеж на БВП и ръст на отпадъците от опаковки, това съвсем не е така в България. Повишаването на жизнения стандарт в страната все още е свързано с нарастване на количествата отпадъци от опаковки, поради все още твърде слабото им оползотворяване.

До приемането през септември 1997 г. на Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда в България липсва специална правна уредба в тази област. Законът за първи път урежда обществените отношения в сектор „Управление на отпадъците“ и въвежда редица основополагащи изисквания на рамкова Директива за отпадъците 75/442/ЕЕС, в т.ч. задължения на лицата, извършващи дейности по отпадъци, информация за дейностите с отпадъци, програмиране чрез национална, общински и фирмени програми за управление на отпадъците, разрешаване и контрол на дейностите с отпадъци; внос, износ и транзитен превоз, глоби и санкции за неизпълнение. За първи път се дефинират понятията „отпадък“, „причинител“ и „притежател“ на отпадъци.

Създадената с приетия през 2003 г. ***Закон за управление на отпадъците*** (Обн. ДВ. бр. 86 от 30 септември 2003 г. и неколкократно изменян и допълван частично и непълно) правна рамка относно управление на отпадъците в страната, следваше да се преосмисли и осъвремени в контекста на изискванията на новата директива. Анализът на естеството и обхватът на необходимите промени показа, че тяхното въвеждане налага изготвянето на изцяло нов закон и не може да бъде осигурено чрез изменение и допълнение на съществуващия Закон за управление на отпадъците. Новият закон беше приет и обнародван в ДВ. бр. 53 от 13 юли 2012 г. и влезе в сила от 13.07.2012 г. Той цели:

- хармонизиране на изискванията на националното законодателство с изискванията на ЕС в областта;
- разширяване обхвата на съществуващите системи за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, в т.ч. отпадъци от опаковки;
- създаване на механизми за финансиране;
- засилване на партньорството между общините при изграждане на система от регионални съоръжения;
- ограничаване на рисковете за околната среда при транспортиране и третиране.

Законът съдържа основно промени, насочени към формулиране на ясни задължения за кметовете на общини за управление на битовите отпадъци.

Прилага се нова 5-степенна йерархия при управление на отпадъците:

1. Предотвратяване на образуването на отпадъци
2. Повторна употреба
3. Рециклиране

4. Оползотворяване за получаване на енергия
5. Обезвреждане чрез депониране

Тя определя предотвратяването на образуването на отпадъци като първи приоритет и изисква повторната употреба и рециклирането на материалите да бъдат предпочетени пред оползотворяване на отпадъците за получаване на енергия. Отклонения от тази йерархия се допускат за специфични потоци от отпадъци, когато това е оправдано по причини, като техническа пригодност, икономическа перспективност и опазване на околната среда. В тази връзка се изисква разработване на програма за предотвратяване на отпадъците за общината.

Действащият Закон за управление на отпадъците прецизира задълженията на кметовете на общини за управление на отпадъците, като въведе изисквания за постигане на цели за рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци. Кметовете на общините се задължават да осигурят площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, строителни отпадъци, отпадъци от черни и цветни метали и други, във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители, на територията на общината. Законът запази съществуващите изисквания за създаване на сдружения на общини с цел изграждане и експлоатация на обща инфраструктура за третиране на битови отпадъци и бяха приети разпоредби, детайлизиращи този процес. Запазиха се съществуващите отчисления за битови и строителни отпадъци, обезвреждани на регионални и общински депа, като се предоставиха по-големи възможности на общините за разходване на събраните средства. Законът предвиди стимули за общините за достигане на по-високи нива за рециклиране на отпадъците чрез намаляване на отчисленията.

Въвеждат се задължителни за постигане цели, свързани с:

- **подготовката за повторна употреба и рециклиране** на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса, и ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в България през 1995 г.;
- **системите за разделно събиране на битовите отпадъци** от домакинствата трябва да обхващат най-малко 6 000 000 жители на територията на страната, като задължително включват всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители, и всички курортни селища;
- **рециклиране и оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци** в количество най-малко 70% от общото им тегло.

Облекчени са процедурите по издаване на разрешения за дейности с отпадъци с цел намаляване на административното натоварване на бизнеса. Създадени са ясни правила за кандидатстване и получаване на разрешение.

Законът запази съществуващите изисквания към дейностите и площадките за черни и цветни метали, приети с последното изменение на отменения Закон за управление на отпадъците през 2011 г., в т.ч. разполагане на площадките единствено в индустриалните зони на населените места и въведе допълнителни ограничения към предаването на отпадъци от черни

и цветни метали срещу заплащане от физически лица и забрана за разплащане в брой по сделки с такива отпадъци.

Законът цели подобряване на контрола върху дейностите с отпадъци от черни и цветни метали и ограничаване на възможностите за предаване на отпадъци с неясен произход от физически лица.

Законът определи дейностите с отпадъци, за които се изисква разрешение, условията за кандидатстване и неговото издаване, отказване, изменение и отнемане. Разшири се обхватът от дейностите, за които не се изисква разрешение чрез замяната му с регистрационен режим, като тази промяна засяга основно дейностите по оползотворяване на неопасни отпадъци в случаите, определени с Директива 2008/98/ЕС. Прецизираха се условията за регистрация и прекратяване на регистрацията и се въведе принципът на мълчаливо съгласие за всички регистрационни режими. Запази се съществуващият разрешителен режим за всички дейности с опасни отпадъци.

Предвиди се разработването и приемането на основните стратегически документи - Национален план за управление на отпадъците и на Програма за предотвратяване образуването на отпадъци.

Законът за управление на отпадъците освен изискванията на РДО въведе и изискванията на редица директиви, които са изчерпателно изброени в §1а от Допълнителните разпоредби.

Общинска нормативна рамка

Анализът на нормативната уредба на Община Правец в областта на управлението на отпадъците е направен в контекста на правата и задълженията на местните власти по отношение на управлението на отпадъците в съответствие с нормативната уредба на национално и европейско ниво. В анализа са засегнати 2 въпроса: разработена ли е нормативна уредба в Общината, която регламентира задълженията и правата на гражданите, общинска администрация и юридическите лица на територията на общината и второ разработена ли е Програма за управление на отпадъците в съответствие със Закона за управление на отпадъците и Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г.

Законът за управление на отпадъците регламентира следните задължения и отговорности на кмета на общината:

1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;

2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;

3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;

4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;

5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;

6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;

7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказването на съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;

8. изпълнението на решенията по чл. 26, ал. 1 на общото събрание на регионалните сдружения по чл. 24, ал. 1 и съдействието за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;

9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;

10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;

11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;

12. почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12;

13. осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;

14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;

15. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им;

16. одобрява плана за управление на строителни отпадъци или мотивирано отказва одобряването му в 14-дневен срок от получаването на плана или от отстраняването на нередовностите и/или предоставянето на допълнителната информация;

17. Кметът на общината организира управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на този закон и наредбата по чл. 22.

18. Кметът на общината осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица по чл. 35, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане.

19. Кметът на общината организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране по чл. 19, ал. 3, т. 6.

20. Кметът на община разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община.

21. Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

22. Кметът на общината организира и контролира закриването, рекултивацията на терените и последващия мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци на територията на съответната община.

За ефективното изпълнение на задълженията на органите на местно самоуправление и местна администрация, регламентирани в ЗУО, Общинският съвет на основание чл. 22, приема наредба, с която условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, включително биоразградими, строителни, опасни отпадъци, образувани от физически лица и масово разпространени отпадъци на своя територия, разработени съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

С наредбата се уреждат и изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т. ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места.

Към настоящия момент в Община Правец са приети и действащи следните наредби от Общинския съвет, които съдържат разпоредби, свързани с дейностите по управление на отпадъците:

1. Наредба №10 за опазване на околната среда на територията на Община Правец, 2008 г.;
2. Наредба № 25 на Общински съвет Правец, за управление на отпадъците на територията на община Правец, 2018 г.;
3. Наредба №15 за определянето и администрирането на местните такси и цените на услугите в Община Правец, 2012 г.;
4. Наредба №4 за определяне размера на местните данъци на територията на община Правец, 2012, посл. изм. 2019 г.

Наредбите са публикувани и достъпни за гражданите и заинтересованите лица, органи и организации на интернет страницата на общината https://pravets.bg/obs/view/vsichki-naredbi-19

VIII.1.1.2 Програмни документи на национално и общинско ниво

Национални програмни документи

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) е план на прехода от управление на отпадъците към ефективно използване на отпадъците като ресурс и устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им, доколкото е възможно. Успешното изпълнение на плана ще доведе до предотвратяване и намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и човешкото здраве и намаляване на използването на първични природни ресурси.

НПУО е част от цялостната национална система за планиране. При разработване на плана са взети предвид основните постановки на Националния стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., Националния стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г., както и Национален план за управление на утайките от ПСОВ. НПУО е разработен и в тясна координация с Третия национален план за изменение на климата, 2013-2020 г., и по-конкретно в частта, отнасяща се до емисии на парникови газове от Сектор „Отпадъци“. Взети са предвид и предвижданията на Националната програма за реформи на Република България в изпълнение на Стратегия „Европа 2020“, Национална програма за развитие: България 2020, Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. и Националния план за действие по управление на устойчивите органични замърсители 2012-2020 г.

НПУО е напълно съобразен с основните цели в европейското екологично право в сектор „Отпадъци“ и съдържа ключови цели, за постигането на които в НПУО и НППОО са предвидени програми от мерки.

За първи път в България бе разработена и Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци (НППОО) в съответствие с изискванията на РДО и ЗУО. НППОО е неразделна част от НПУО и определя мерки за прилагане на най-високото ниво в йерархията на управление на отпадъците.

НПУО и НППОО като неразделна негова част са разработени за периода 2021-2028 г. Планът съвпада в голямата си част с периода на програмиране и ползване на европейските структурни и кохезионни фондове за периода 2021-2027 г.

Общински програмни документи

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл. 52 от ЗУО те са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително на ППО, която по силата на ЗУО е неразделна част от НПУО.

При изготвянето на Програма за управление на отпадъците е необходимо и изготвянето и приемането на отчети за изпълнението ѝ, за да се констатира на годишна база какво се изпълнява и постигат ли се заложените цели. Препоръчва се в съдържанието на отчетите да са включени конкретни и точни данни, да се правят съпоставни сравнения на данни и постигнати резултати с предходни години, да се формулират оценки и изводи, конкретни предложения за промени и действия по изпълнението на програмата.

VIII.1.2 Анализ на отпадъците

Анализът на битовите отпадъци е ключов анализ за разработването на общинската програма и дава отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата и тенденциите на различните потоци отпадъци в общината за анализирания период;
- Какви са количествата образувани отпадъци в общината и каква е нормата на натрупване;
- Какъв е морфологичният състав на образуваните битови отпадъци в общината;
- Какви са количествата повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци за разглеждания период и какви са тенденциите в третирането на битовите отпадъци;
- Каква е степента на изпълнение на целите, които са поставени пред общината в съответствие с националното законодателство и разпределението на ангажиментите между общините в РСУО, ако те са одобрили споразумение за такова разпределение.

VIII.1.2.1 *Анализ на битовите отпадъци*

Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО **битови отпадъци** са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъци от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите.

На територията на община Правец се образуват различни по характер и вид отпадъци. Тенденциозното им нарастване или пък намаляване е зависимо от няколко фактора: разположение на населените места, инфраструктура, плътност на застрояване, брой на населението в тях, дейността на населението като източник на образуването, икономическото положение и развитие в сравнение с това в страната.

Информацията за количество генерирани битови отпадъци по населени места в общината се предоставя от общинска администрация Правец.

В община Правец е въведена система за събиране и транспортиране на битови отпадъци, която е добре функционираща и въпросът с депонирането на ТБО е решен след изграждането на регионално депо, което обслужва и община Правец.

Фирма „СКДУ“ ЕООД извършва дейността „Сметосъбиране и сметоизвозване на територията на община Правец“, на основание сключен договор №Д-27/24.01.2019 год., притежаваща разрешително за извършване на тази дейност № 12-РД 736-00/10.01.2012 год., издадено от РИОСВ – София област.

Обект „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Ботевград“ гр. Ботевград е въведен в експлоатация 2 ноември 2012 г. като финансирането му е осъществено чрез Опеатиена програма „Околна среда 2007-2013 г.“

Количество на събраните смесени битови отпадъци

На територията на общината 100% от населението е обхванато в регионална система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване.

В експлоатация е Регионално депо „Ботевград“ (за битови и неопасни производствени отпадъци - клас „депо за неопасни отпадъци“), което обслужва общини Ботевград, Правец и Етрополе. Депото отговаря на нормативните изисквания и се експлоатира съгласно действащото екологично законодателство.

Таблица №7. Данни за битовите отпадъци в община Правец

Показател	Мерна единица	2015	2016	2017	2018
Образувани битови отпадъци	тон	2 291	2 325	2 432	2 639
Предадени за депонирани битови отпадъци	тон	2 291	2 325	2 432	2 480
Предадени за предварително третиране битови отпадъци	тон	0	0	0	159
Предадени за рециклиране битови отпадъци	тон	0	0	0	0
Дял на населението, обхванато от системи за организирано сметосъбиране	%	100	100	100	100

Източник: Национален статистически институт, 2020 г. www.nsi.bg и Община Правец

Данните показват, че за периода 2015-2018 г. количествата на образуваните отпадъци са с тенденция на увеличение. Много малък дял от отпадъците в този период попадат за предварително третиране.

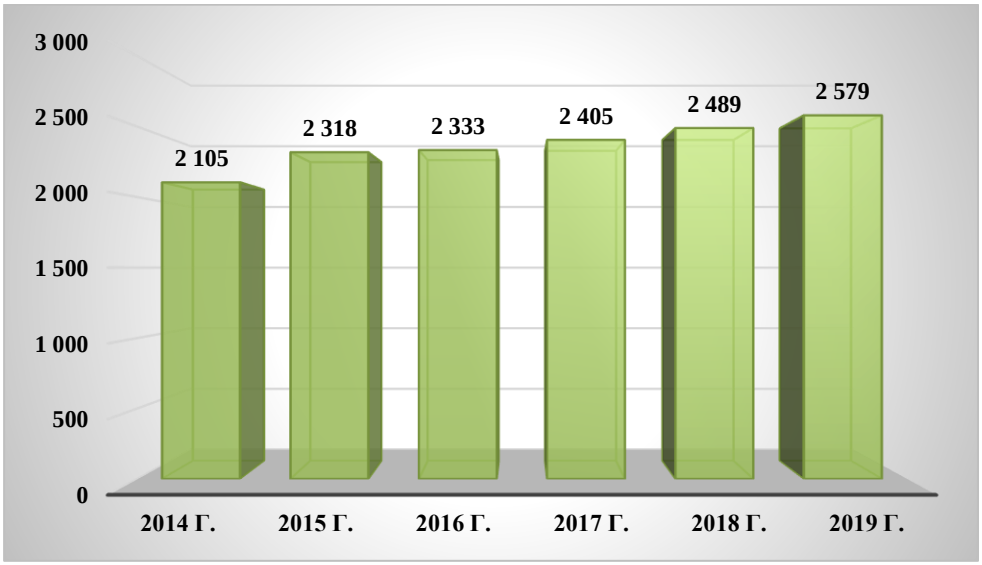
В таблицата по-долу са представени данни относно събраните количества смесени битови отпадъци и нормата на натрупване за общината, областта и страната.

Таблица №8. Събрани смесени битови отпадъци и норма на натрупване в община Правец

Показател	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Количество събрани смесени битови отпадъци (в т.) в община Правец	2 075	2 291	2 324	2 399	2 480
Количество разделно събрани битови отпадъци (в т.) в община Правец	30	27	9	6	9
Общо количество генерирани битови отпадъци (в т.) в община Правец	2 105	2 318	2 333	2 405	2 489
Средногодишно население (в ч.) в община Правец	7 470	7 397	7 319	7 247	7 182
Норма на натрупване (в кг./ч./год.) в община Правец	282	313	319	332	347
Норма на натрупване (в кг./ч./год.) в Софийска област	465	481	527	565	500
Норма на натрупване (в кг./ч./год.) в България	443	420	406	436	408

Източник: Община Правец, НСИ

Фигура №4. Общо количество генерирани битови отпадъци (в т.) в община Правец

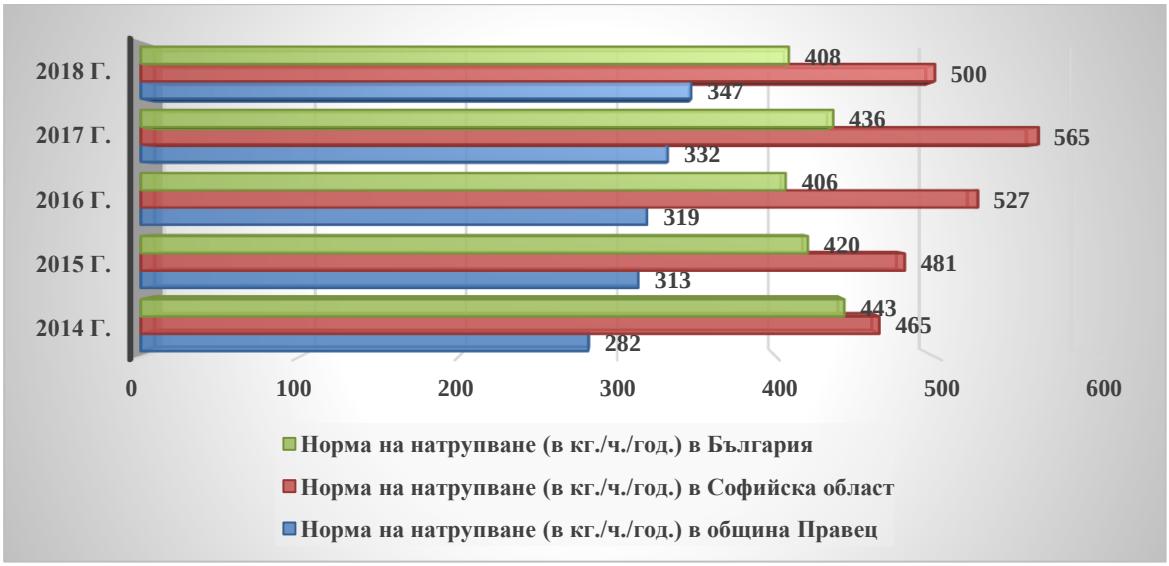

Източник: Община Правец, НСИ

Количеството на генерираните битови отпадъци на територията на община Правец се увеличават от 2 075т. през 2014 г. на 2 571 т. през 2019 г.

При сравнителната съпоставка на данните за нормата на натрупване на отпадъците в общината се вижда, че тя е значително по-малка от тази за областта и страната и в разглеждания период се колебае в границите между 280-347 кг./ч./год.

Фигура №5. Сравнителна съпоставка на нормата на натрупване в общината, областта и страната

Източник: Община Правец, НСИ

Морфологичен състав на отпадъците

С цел осигуряване на единен и аргументиран подход при осъществяването на прогнозите за битови отпадъци през 2012 г. МОСВ утвърди *Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци*. В методиката се извеждат 5 групи населени места и следните референтни норми на натрупване за всяка група, приложими до 2015 г., както е представено в таблицата по-долу.

Таблица №9. Норми на натрупване по групи населени места

Групи населени места	над 150 хил.ж.	50-150 хил.ж.	25-50 хил.ж.	3-25 хил.ж.	под 3 хил.ж.
Норма на натрупване	410.3	349.6	334.9	295.5	241.7

Източник: Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци

Показателят морфологичен състав характеризира количеството на отделните компоненти спрямо общото количество на отпадъците (хартия, хранителни отпадъци, пластмаси, текстил, стъкло, метали, опасни отпадъци и др.). Данните за морфологичния състав са необходими при избор на системи за разделно събиране на отпадъци или при оптимизация на въведените такива. Има важно значение при определяне на метода за предварително третиране и обезвреждане на отпадъците, включително вида и капацитета на съоръженията.

С показателя **фракционен състав** се изразява процентното съдържание на масата на отделните компоненти в отпадъците по отношение на техните размери спрямо общата маса на

отпадъците. Данните за фракционният състав са необходими при определяне на конструктивните параметри на някои съоръжения за третирането на отпадъците (сита, дробилки).

Обемното тегло (маса) изразява отношението на масата (теглото) на отпадъците към техния обем. Този показател е необходим при определянето на броя на съдовете за събиране на отпадъците, броя на машините за извозването им и технологичното оразмеряване на съоръженията за обезвреждането им.

Община Правец условно според прилаганата за изследване *Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, утвърдена със Заповед № РД-744/ 29.09.2012 г. на министъра на околната среда и водите,* спада към група IV - населени места от 3 – 25 000 жители.

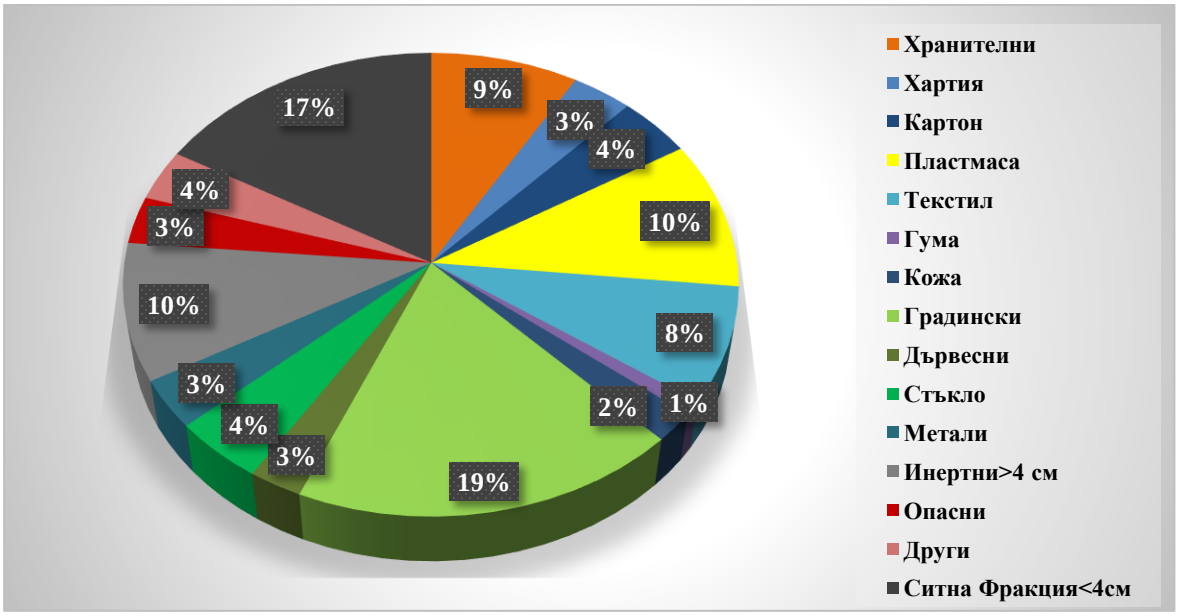
На таблицата по-долу са представени данни от изготвения морфологичния анализ на общината през 2019 г.

Таблица №10. Морфологичен състав на отпадъците на община Правец за 2019 г.

Вид отпадъци	Морфологичен състав на отпадъците	Осреднен дял (в %)
Органични (биоразградими)	Хранителни	8,50
	Хартия	3,49
	Картон	4,29
	Пластмаса	10,33
	Текстил	8,05
	Гума	0,94
	Кожа	2,09
	Градински	18,71
	Дървесни	2,59
Неорганични	Стъкло	4,44
	Метали	3,40
	Инертни	9,55
Опасни	Опасни	3,30
Други – пепел, сгурия, пръст, тор и др.	Други	3,56
Ситна Фракция<4см	Ситна Фракция<4см	16,74

Източник: Обобщен финален доклад по проект „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“, Изпълнител: „ЕКО-Морфология България“ ДЗЗД, Възложител: ПУДООС, 2019 г.

Фигура №6. Морфологичен състав на отпадъците в община Правец

Източник: Обобщен финален доклад по проект „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“, Изпълнител: „ЕКО-Морфология България“ ДЗЗД, Възложител: ПУДООС, 2019 г.

Като основни изводи могат да се направят:

- най-голяма част от отпадъците заемат градинските, пластмасата, хранителните, текстила и инертните отпадъци (в т.ч. ситната фракция) – 71,88% от всички отпадъци;
- делът на отпадъците, които могат да се рециклират и ползват повторно (хартия, картон, стъкло, метали, пластмаси) е 34,45%.
- препоръчва се да се развие система за разделно събиране на градински и дървесни отпадъци, които са 21,3%.
- община Правец трябва да обърне внимание на големия обем на инертната фракция, попадаща в сивия контейнер и да предприеме действия в посока намаляването й.

Поради използването на твърдо гориво за отопление през есента и зимата, както и накличието на строителни отпадъци през пролетта и лятото е необходимо да се предприемат мерки за тяхното ограничаване.

Разделно събиране на отпадъците.
Количества повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци за разглеждания период

Разделното събиране на отпадъци от опаковки в община Правец се осъществява от организация „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД, на основание сключен Договор от 01.10.2010 год. до

до септември 2020 год. След това е сключен нов договор с организация по оползотворяване - „Пеци трейд“ ООД.

Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки обхваща следните населени места от територията на община Правец: гр. Правец, с. Видраре, с. Джурово, с. Осиковица, с. Равнище и с. Разлив. Разположени са 75 броя цветни пластмасови контейнери, тип „Иглу“ и тип „Ракла“ с общ обем 104 500 литра.

Таблица №11. Количество на събраните битови отпадъци (тона за година)

Показатели	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Количества събрани смесени битови отпадъци	2074,56	2290,58	2323,94	2399,09	2480	2570,94
Количества извозени смесени битови отпадъци	2074,56	2290,58	2323,94	2399,09	2480	2570,94
Количества депонирани битови отпадъци	2074,56	2290,58	2323,94	2399,09	2480	2570,94
Количества разделно събрани отпадъци по видове в т.ч.						
Хартия и картон	8,995	6,762	6,829	3,531	3,025	3,894
Пластмаса	8,848	6,509	2,544	3,410	2,106	1,381
Метал						
Стъкло	12,878	10,692	0	0	6,510	3,750
Биоразградими и зелени						
Други:	0,939-ИУЕЕО	0,825-ИУЕЕО	0,95-ИУЕЕО	0,94-ИУЕЕО	1,7-ИУЕЕО	

Източник: Община Правец

Като основен извод може да се направи, че въпреки въведената система за разделно събиране на отпадъци от опаковки е необходимо да се предприемат действия по информиране и насърчаване на разделното събиране от населението, тъй като в момента малка част от възможните отпадъци се събират разделно.

Биоразградими отпадъци

През 2019 год. **РСУО - Ботевград, Правец, Етрополе** подаде проектното предложение за: ***„Изграждане на инсталация за компостиране на зелени отпадъци и инсталация за предварително третиране на смесено събрани БО – РСУО - регион Ботевград“***, като проектът е одобрен за финансиране и се очаква през 2021 г. да приключи изпълнението му.

Целта на процедурата е намаляване на количеството депонирани битови отпадъци чрез осигуряване на допълнителен капацитет за предварително третиране на смесено събрани битови отпадъци и за разделно събиране и рециклиран, чрез компостиране на зелени биоразградими отпадъци, което ще допринесе за намаляване количеството на депонираните битови отпадъци.

Като част от системата за управление на отпадъците е и почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии в града и населените места от общината. Този вид дейност се извършва от фирма „СКДУ“ ЕООД на основание сключен договор. За реализиране на тези дейности продължи подобряването на пешеходни настилки,

благоустрояване на междублоковите пространства, почистване на основните пътни артерии от натрупан прах и поддържането им в добро техническо състояние.

Във връзка със спазването на Закона за управление на отпадъците, Закона за опазване на околната среда и разработените нормативни актове на общината, целогодишно се извършват проверки по изпълнението им, както от общински служители, кметове, така и от РИОСВ - София. Периодично се извършват проверки за наличие на новосъздадени нерегламентирани сметища и при констатиране на замърсявания се предприемат своевременни действия за почистване на замърсените територии.

През 2019 год. са почистени и нерегламентирани замърсявания, образувани на територията на общината.

Всяка година община Правец се включва в кампанията „Да изчистим България заедно“. Включват се училища, детски градини, общинска администрация Правец, фирми и граждани. От кампанията „Да изчистим България заедно“ 2019 г. количеството събран отпадък е 23000 кг.

VIII.1.2.2 *Анализ на утайките от ПСОВ*

С Националния стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България за периода 2014-2020 г. са определени възможностите и начините за третиране на утайки от ГПСОВ.

Към октомври 2020 ПСОВ е предадена за стопанисване, експлоатиация и управление на ВиК София област, оператора на обособената територия.

VIII.1.2.3 *Анализ на строителните отпадъци*

Със ЗУО от 2012 г. се направиха значителни промени в ангажиментите на общините относно строителните отпадъци. По отношение на генерираните строителни отпадъци общината има пряк ангажимент към строителните отпадъци в малки количества, генерирани от ремонтните дейности на домакинствата. В този смисъл анализът и прогнозите са фокусирани върху този поток строителни отпадъци.

На територията на общината няма специално депо за СО и отпадъците се депонират на регионалното депо или друго съоръжение, определено от кмета на общината. Депонираните количества не се измерват отделно. Транспортирането на СО се извършва от генераторите на отпадъци и се депонират срещу съответно заплащане. От общинската администрация се издават направления за извозване/третиране на излишни земни маси и строителни отпадъци от строителни обекти на територията на община Правец, определя се мястото и маршрут за извозването и възстановяването на терена след приключването на строително-монтажните работикакто и се издават талони за предадени количества СО и земни маси на съответния обект, определен от кмета на общината. В съответствие с Наредба №25 СО от ремонтна дейност се извозват по заявка на определения телефон от дружество, с което общината има сключен договор.

Част от строителните отпадъци не достигат до депото, а се използват като инертни материали за подравняване на терени. Друга нерегламентирана практика е да се струпват незаконно на общински места като образуват нерегламентирани замърсявания. Общината е предприела необходимите мерки за ликвидирането им и за недопускане на повторното им образуване. Към настоящия момент няма отчетност за количествата земни маси.

Основните проблеми, свързани със строителните отпадъци, са неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от гражданите и фирмите, което води до формирането на нерегламентирани сметища. Въпреки наличието на определени места за извозване и депониране и регламентирания режим в Наредба №25, е налице практика населението неконтролирано да изхвърля строителни отпадъци на незаконни сметища.

Друг проблем е изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за твърди битови отпадъци, което води до тяхното повреждане, а от тежината им се повреждат и повдигащите механизми на сметосъбиращите специализирани автомобили.

Необходимо е да се предприемат мерки за осигуряване селективното разделяне на отпадъците на мястото на образуване и изграждането и функционирането на съоръжения за материално оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци, което може да се извърши в сътрудничество с другите общини от региона и частния сектор.

Правилното регулиране на дейностите, свързани със строителните отпадъци и контрола върху тях са регламентирани със Закона за управление на отпадъците, Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, съответно с общинската Наредба №25 за управление на отпадъците на територията на община Правец. В бъдеще общината ще може да получава надеждни данни в случаите, когато извършва процедурите за одобрение на плановете за управление на строителните отпадъци и инвестиционните проекти, както и при проверката на документите, с които възложителите на строителството доказват изпълнението на целите за рециклиране на строителни отпадъци.

VIII.1.2.4 *Анализ на производствените отпадъци*

На територията на община Правец се формират отпадъци, типични за производствените предприятия в общината – малки производствени мощности за преработка на пластмаси, за производство на осветителни тела, на предприятия за металообработка и др. Големите предприятия като бившия Комбинат за микропроцесорна техника и технологии „Микропроцесорни системи“ АД и бившия Завод за производство на комбинирани фуражи в брашнен и гранулиран вид след приватизацията не работят. Неопасните отпадъци, образувани от производствените предприятия, се смесват с битовите отпадъци и се депонират на регионалното депо.

Предприятията изготвят годишни отчети за дейностите с отпадъци, които се предоставят в ИАОС в съответствие с чл. 23, ал. 5 от Наредба №1 от 04.06.2014 г. за реда и образците , по

които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.

Сметоизвозването на производствени отпадъци, доколкото има такива, става със собствен превоз на фирмите или чрез сключване на двустранни договори с изпълнители за извозване и депониране на отпадъците.

VIII.1.2.5 *Анализ на опасни отпадъци*

Община Правец има сключени договори с организации за разделно събиране на непотребни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) и излезли от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО):

- „ЕКОБУЛБАТЕРИ“ АД, ЕИК 201314689 със седалище и адрес на управление гр. София 1618, ул. „Маринковица“ № 2, вх. Б, с решение № ООп-НУБА-06-00/05.03.2013 г., издадено от Министъра на околната среда и водите за извършване на дейност като организация по оползотворяване на НУБА по смисъла на член 81 и § 1, точка 16 от Допълнителните разпоредби на Закона за управление на отпадъците (ЗУО).
- „ХЕФТИ МЕТАЛС“ ЕООД, ЕИК 202211464 със седалище и адрес на управление гр. София, област Софийска, р-н Витоша, кв. Бояна, ул. „Маринковица“ № 2Б – е подизпълнител, извършващ дейностите с отпадъци на „ЕКОБУЛБАТЕРИ“ АД, по силата на отделен договор и притежава Разрешение 12-ДО-1203-00/12.12.2012 г., издадено от МОСВ за събиране, временно съхраняване, транспортиране и предварително третиране на НУБА, издадено по реда на Закона за управление на отпадъците.
- „ЕКОБУЛТЕХ“ АД, ЕИК 175117775, със седалище и адрес на управление гр. София 1618, кв. Бояна, ул. „Маринковица“ № 2Б - организира разделното събиране и оползотворяване на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) по силата на Решение № 00п-ИУЕЕО-05-00/05.03.2013 г., издадено от Министъра на околната среда и водите, за извършване на дейност като организация по оползотворяване на ИУЕЕО.

На територията на града са разположение 5 броя контейнери за негодни за употреба батерии и един контейнер за ИУЕЕО.

Община Правец през 2019 г. сключи договор с „Балбок инженеринг“ АД за събиране на опасни отпадъци и лекарства с изтекъл срок на годност, като събирането се извършва кампанийно. През 2019 г. е направена първата кампания (м. ноември), при която са предадени 22 кг. лекарства с изтекъл на годност от жители на общината. Кампаниите ще продължат и в бъдеще.

Няма налични количества **залежали пестициди** в „Б-Б“ кубове и складове за съхранение на негодни за употреба препарати за растителна защита на територията на община Правец.

VIII.1.3 Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци

Анализът на инфраструктурата по управление на отпадъците е един от най-ключовите анализи. Той дава отговори на следните въпроси:

- Какви са тенденциите и настоящата ситуация по отношение на осигуряване от общината на инфраструктура за отпадъци, чието управление е от компетенциите на местните власти?
- Осигурената, изградената и в процес на планиране, осигуряване и изграждане инфраструктура достатъчна ли е за третиране на отпадъците на територията на общината и за постигане на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, поставени пред местните власти?
- Необходима ли е допълнителна инфраструктура за подобряване на услугите и постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, в т.ч. по потоци отпадъци?
- Какви са основните изводи и препоръки за бъдещи действия?

Подходящата инфраструктура за управление на отпадъците на територията на общината е от ключово значение за екологосъобразното третиране на битовите отпадъци.

VIII.1.3.1 Инфраструктура за битови отпадъци

Анализът на инфраструктурата за управление на битовите отпадъци дава информация за два основни компонента на инфраструктурата:

1. Площадки, съоръжения и инсталации за третиране на битовите отпадъци;
2. Съдове и техника за събиране и транспортиране на битовите отпадъци.

Развитие на инфраструктурата за третиране на битовите отпадъци

Основни технически характеристики и капацитет на инфраструктурата за третиране на битови отпадъци

В тази част на анализа се представят данни за съществуващата инфраструктура в общината и тази, за която има готовност да се изгради.

Депо за битови отпадъци

На 2.11.2012 г. е открито Регионалното депо за неопасни отпадъци в регион Ботевград за общините Ботевград, Етрополе и Правец. Проектът за „Изграждане на регионалната система за управление на отпадъците в регион Ботевград“ е по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.“, съ-финансирана от Европейския фонд за регионално развитие по приоритетна ос 2 „Подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци“. Депото отговаря на нормативните изисквания и се експлоатира съгласно действащото екологично законодателство.

Площта на депото е 121 декара и се състои от две клетки, като едната е изцяло готова с пълния изолационен пакет. Положеното изолационно покритие на дъното на скатовете на клетката ще предотврати свличането на земни маси и ще спомага за по-лесно оттичане на инфилтрираните води. Запълването на първата клетка се очаква след 3 години, а при правилното използване на компактора, който свива отпадъците до 3 пъти, се очаква този срок да се увеличи до 11 години.

Инсталации за биоразградими и за биоотпадъци

Инсталации за биоразградими и за биоотпадъци няма на територията на общината, нито на територията на регионалното депо за управление на отпадъците. В НПУО 2021-2028 г. РСУО-Ботевград попада в индикативен списък на РСУО, в които е необходимо да се осигурят инсталации за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителните отпадъци.

От 2018 г. се изпълнява проект „Изграждане на компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци за нуждите на РСУО-Регион Ботевград“ с краен срок 12.03.2021 г. В рамките на проекта се предвижда изготвяне, съгласуване и одобрение на инвестиционен проект и изпълнение на дейности по изграждане на инсталации за компостиране на зелени и биоразградими отпадъци и за предварително третиране на смесено събраните БО. Инсталациите ще бъдат разположени на терен, публична общинска собственост в местността „Темуша“, гр. Ботевград. Капацитетът на инсталацията за компостиране е 2770 т/год. като е избран технологичен процес с аеробно разграждане в двустранно обслужваеми открити компостни купове без принудителна аерация. Каптацитетът на инсталацията за предварително третиране на смесени БО е до 9000 т/год, включваща сортиране и отделяне на рециклируемите фракции и модул за стабилизиране на подситовата фракция. Проектното предложение отчита нагласите на населението от общините Ботевград, Правец, Етрополе към разделното събиране на зелени и биоразградимите отпадъци, към употреба на компост от отпадъци, както и степента на осведоменост на населението за нуждите от осигуряване на необходимите количества зелени и биоразградими БО. За осигуряване на законосъобразното изпълнение на строителството са изпълнени дейности по оценка на съответствието на инвестиционния проект и строителен надзор по време на строителството. За информиране на обществеността относно финансовия принос на ЕС за изпълнение на проекта са изпълнени дейности за информация и комуникация. В резултат от изпълнението на проекта ще се намали въздействието върху околната среда, причинено от образуваните отпадъци, ще се подобри ефективността на използване на ресурсите и ще се стимулират инвестициите в областта на управление на отпадъците.

Инсталации за предварително третиране/сепариране, сортиране и други за битови отпадъци

На територията на община Правец не е изградена сепарираща инсталация за предварително третиране на отпадъци. Очаква се така след приключването на проекта на РСУО-Ботевград да е налична такава.

Контейнери и транспортни средства за събиране на отпадъци

Транспортните средства за събиране на битови отпадъци са собственост на фирмата-изпълнител на дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване, избран след проведена процедура по реда на ЗОП.

Фирма „СКДУ“ ЕООД извършва дейността „Сметосъбиране и сметоизвозване на територията на община Правец“ на основание сключен договор № Д-27/24.01.2019 г., притежаваща разрешително за извършване на тази дейност № 12-РД 736-00/10.01.2012 г., издадено от РИОСВ – София област. Системата на сметосъбиране и сметоизвозване обхваща 100% от населението на община Правец. Райони за извършване на услуги по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържането на чистота на териториите за обществено ползване на територията на община Правец както следва:

Таблица №12. Система за сметосъбиране и сметоизвозване в община Правец

Населено място	Честота на сметоизвозване
гр. Правец	- за кофи 110л. и кофи 240л. – 1 път в седмицата; - за контейнери „Бобър“ 1.1 м^3 – 2 пъти в седмицата.
с. Разлив	Зимен сезон: кофи 110 л. и 240 л. - 1 път в седмицата, а Контейнери „Бобър“ 1.1 м^3 - 2 пъти в седмицата; Летен сезон: кофи 110л. и 240л. - 1 път в седмицата, а Контейнери „Бобър“ 1.1 м^3 - 2 пъти в седмицата.
с. Правешка Лъкавица, с. Калугерово, с. Своде, с. Осиковска Лъкавица, с. Осиковица, с. Джурово, с. Равнище, с. Видраре, с. Манаселска Река	За зимен сезон от 01 октомври до 01 юни - 2 пъти в месеца за всички съдове. За летен сезон от 01 юни до 01 октомври – 1 път седмично за всички съдове.

Източник: Отчет за 2019 г. за изпълнение на „Програма за опазване на околната среда 2014-2020 год. и актуализираната към нея програма за управление на отпадъците 2015-2020 год.

От представените данни могат да се направят следните изводи:

- общината е осигурена с транспортни средства и съдове за събиране на битови смесени отпадъци;
- не са налични съдове за домашно компостиране и за биоразградими отпадъци и при въвеждането на такива системи е необходимо закупуването им.

VIII.1.4 Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции

Анализът на институционалния капацитет има за цел да установи евентуални недостатъци и несъответствия в капацитета на общината в сферата на управлението на отпадъците.

Отговорните лица по управлението на дейностите с отпадъците са: Общински съвет, кмет на общината, кметове на населени места.

Към Общински съвет Правец има постоянна комисия по устройство на територията, пътна и селищна мрежа, околна среда и благоустрояване, селско и горско стопанство, която отговаря за екологията и отпадъците.

Дейността по опазване на околната среда се изпълнява от Дирекция „Устройство на територията и управление на собствеността“.

За периода 2014-2019 г. има наложени 5 бр. глоби за неизпълнение на изисквания по управление на отпадъците.

VIII.1.4.1 Функции за управление на отпадъците

С въвеждането на нови изисквания в европейското, съответно и националното законодателство, непрекъснато се увеличава необходимостта от наличие на определено звено в общинската административна структура, което да има както основна функция - да подпомага по същество определените със съответните специализирани нормативни актове по управление на отпадъците, така и спомагателна функция, изразяваща се в съдействие, координация, техническа помощ и др. Основните и спомагателни функции имат следните направления:

- Общинска политика за отпадъците - изготвяне на планови и нормативни документи в областта на управлението на отпадъците;
- Дейности, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на отпадъци;
- Финансово обезпечаване - разработване на годишни план-сметки, определяне на годишните такси за свързаните с отпадъци услуги и други;
- Дейности по наблюдение и контрол - извършване на контрол и инспекции, в това число превантивен, текущ и последващ контрол, и координация с други органи, налагане на санкции;
- Дейности за информиране и привличане на обществеността - обществени консултации, информационно-разяснителни дейности и кампании.

VIII.1.4.2 Състояние на човешките ресурси с възложени функции за отпадъци

Препоръчва се обособяването на самостоятелна щатна бройка в Дирекция „Устройство на територията и управление на собствеността“ и отделянето на самостоятелна длъжност за

управление на отпадъците, която да обхваща изпълнението на дейности, свързани с тази политика на общината. Допълнителен мотив към препоръката е широкия спектър на направленията, за които отговаря дирекцията.

За повишаване на професионалната квалификация и качествените характеристики на служителите, ангажирани с управлението на отпадъците, се препоръчва включването на дейност за повишаване на професионалната квалификация и/или осигуряване на посещения на семинари и курсове за обучение и квалификация в следните направления:

- компетентност при разработване на нормативни актове, указания, планове и програми по управление на отпадъците на местно ниво;
- упражняване на ефективен контрол и извършване на проверки за спазване на изискванията по управление на отпадъците;
- въвеждане на разделно събиране на отпадъците;
- регионално управление на отпадъците;
- събиране, обработка, анализиране и докладване на данни;
- подготовка, разработване, оценка и управление на проекти за изграждане на инфраструктура за събиране, съхраняване и третиране (оползотворяване/ обезвреждане на отпадъци, в това число и операциите по временно оползотворяване или обезвреждане на отпадъци);
- процедури и условията за кандидатстване по различни програми;
- провеждане на процедури и сключване на договори за възлагане на дейностите по управление на отпадъците;
- прилагане на схеми за публично-частни партньорства.

Материално-техническата и информационна обезпеченост на персонала, пряко ангажиран с изпълнение на функциите, е достатъчна и не е необходимо да се предвиждат мерки в тази насока.

VIII.1.5 Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

Периодично се извършват проверки за наличие на новосъздадени нерегламентирани сметища и при констатиране на замърсявания се предприемат своевременни действия за почистване на замърсените територии.

През 2019 г. са почистени нерегламентирани замърсявания, образувани на територията на общината. Кметовете и кметските наместници са с възложени функции по наблюдение и контрол за предотвратяване възникването на такива замърсявания.

VIII.1.6 Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

VIII.1.6.1 Анализ на схемите за управление на отпадъците

С *Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги в Община Правец се* уреждат отношенията, свързани с определянето и администрирането на местни такси и цени на предлаганите от общината услуги, реда и срока на тяхното събиране, в това число местните такси и цени на услуги, касаещи управлението на отпадъците.

Таксата се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно - сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване.

За имоти, намиращи се извън районите, в които общината е организирала събиране и извозване на битови отпадъци, се събира такса за ползване на депо за битови отпадъци и/или за поддържане на чистота на териториите за обществено ползване.

Извършени са промени в Закона за местните данъци и такси, които пряко влияят разпоредбите за таксата за битови отпадъци, но те влизат в сила от 01.01.2022 г.

VIII.1.6.2 Икономически инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците

Таксата за битови отпадъци се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на Общинския съвет въз основа на одобрена план сметка, включваща необходимите разходи за: осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – кофи, контейнери и други; събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им; проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации и съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително по чл. 60 и чл. 64; почистване на улични платна, площадите, алеите, парковете и др. територии от населените места предназначени за обществено ползване.

Общинският съвет взема решение за размера на таксата за организирано сметосъбиране, сметоизвозване, депониране и поддържане на чистота. Размерът на промила за такса битови отпадъци за физически лица и предприятия - юридически лица се определя по населени места.

Таблица №13. Приходи от такса битови отпадъци по групи потребители в хил. лв.

Приходи от такса битови отпадъци	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Общо приходи от такса битови отпадъци	531	535	571	624	615	555
Домакинства	379	394	408	465	439	168
Юридически лица	152	141	163	159	176	387

Източник: Община Правец

През периода 2014-2019 г. ***приходите от такса битови отпадъци*** в община Правец имат колебливи стойности, като най-висока събираемост имат през 2017 г. - **624 хил. лв.** и съответно с най-ниска събираемост през 2014 г. - **531 хил. лв.**

Таблица №14. Разходи за управление на отпадъците в хил. лв.

Разходи за управление на отпадъците	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Общо разходи за управление на отпадъците	371	474	488	545	575	590
Закупуване на съдове за битови отпадъци (вкл. за колелета на контейнери)		6	2		3	10
Сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци	140	154	157	153	144	147
Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за битови отпадъци						
Саниране, закриване и рекултивация на стари замърсявания						
Зимно и лятно почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване	231	314	329	392	428	433

Източник: Община Правец

От данните в таблицата могат да бъдат направени следните изводи относно разходите за управление на отпадъците, извършени в периода 2014-2019 г.:

- Общият размер на извършените разходи за управление на отпадъците бележат тенденция към увеличение спрямо 2014 г.;
- През разглеждания период разходите за сметоизвозване са с колебаещи се стойности;
- През разглеждания период не са извършвани разходи за проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за битови отпадъци, както и за саниране, закриване и рекултивация на стари замърсявания.

Заключителен извод относно приходната и разходната част е, че за периода 2014-2019 г. средствата, които Общината събира от такса битови отпадъци, покриват разходите за управление на отпадъците, с изключение на последната година.

VIII.1.7 Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Информирането на обществеността и бизнеса за необходимостта и ползите от намаляване на количеството генерирани отпадъци и оползотворяване на отпадъците има ключово значение за успеха и добрите резултати на системите за управление на отпадъците съобразно йерархията за тяхното управление.

Анализът цели да установи дали Общината прилага стратегически и интегриран подход за работа с обществеността и бизнеса по въпросите, свързани с образуване и управление на отпадъците.

VIII.1.7.1 Наличие на стратегически подход в информационно-разяснителната политика на общината във връзка с дейностите по управление на отпадъците

За информиране на обществеността Общинска администрация - Правец използва предимно поставянето на съобщения, обяви, организирането на срещи с представители на местни предприятия, арендатори, търговски фирми и граждани, както и публикуването на информация на интернет страницата на общината. Чрез тези средства стават обществено достояние резултатите от предприетите мерки във връзка с управлението на отпадъците, осъществените проекти по опазване на околната среда, възникналите екологични проблеми и действията за тяхното решаване.

От направените проучвания се установи, че Общината ежегодно прилага различни мерки във връзка с провеждането на разяснителни кампании сред населението относно дейностите по управление на отпадъците.

VIII.1.7.2 Разяснителни и образователни дейности и привличане на обществеността

За периода 2014-2019 г. гражданите и учениците в частност са се включили в организираното почистване на населените места в общината по повод кампаниите на BTV „Да изчистим България заедно“.

Регулярно се провеждат информационни кампании на национално и общинско ниво относно дейностите по управление на отпадъците.

Предоставена е постоянна телефона връзка с Общинска администрация Правец, с цел жителите да имат възможността да подават сигнали за нередности и предложения за подобрения в областта на околната среда и управлението на отпадъците.

Ежегодно Кметът на общината организира дни за почистване територията на населените места с участието на граждани, еднолични търговци и търговски дружества, обществени организации и др.

VIII.1.7.3 Начини за предоставяне на информация относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците

Тук се анализира дали Общината предоставя на населението достатъчно информация за услугите по управление на отпадъците, които предоставя, и за съответните задължения на гражданите и фирмите. За целта се проверява публикувана ли е, къде и как информация, свързана с управление на отпадъците, например за: стратегии, програми, общинската наредба за управление на дейностите по отпадъците и други местни документи, свързани с управлението на отпадъците.

Основното предоставяне на информация в община Правец е чрез секция „Новини“, „Обяви“, „Общински съвет“ на интернет страницата на общината – информация за взетите решения на Общински съвет във връзка с политиката по управление на отпадъци. Необходимо е регулярно да се публикува по-подробна информация относно: закритите селски сметища и организираната система за събирането на отпадъците; системата за организирано сметосъбиране с графици и места на разположение на контейнерите, както и лицата, извършващи тези дейности; проекти за управление на отпадъците; взети решения на РСУО.

Информацията за управление на отпадъците в общината се разпространява и чрез публикуване на съобщения на информационното табло в центъра за административно обслужване.

Програмата за управление на отпадъците следва да се публикува на интернет страницата на общината с цел осигуряване на обществен достъп.

VIII.1.8 Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци

Основни национални документи, регламентиращи събирането и предоставянето на информация за отпадъците, са ***ЗУО и Наредба №1 от 4 юни 2014 г.*** за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.

За обезпечаване на прилагането на законодателството е необходимо да се идентифицират лицата, които имат задължения и отговорности, като специално внимание следва да се обърне на големите генератори на отпадъци - търговски обекти, административни сгради, предприятия, които ползват системата за събиране и обезвреждане на битовите отпадъци, строителни дружества и на местата, които се използват или са били използвани за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци. Ефективното прилагане на законодателството на местно ниво е невъзможно без осигуряване на достатъчен, квалифициран и мотивиран персонал в общинската администрация, подходящи технически ресурси (оборудване и т.н.) и въвеждане на информационни системи за събиране и обработка на данни. Този въпрос е разгледан в раздела за повишаване на административния капацитет.

Планирането, регулирането и налагането на законодателството по управление на отпадъците зависи от наличните човешки ресурси в общината. За да се подпомогне

изпълнението на законодателството, компетентните органи на национално, регионално и общинско ниво се нуждаят от достатъчен и квалифициран персонал.

Планирането и установяването на финансово обезпечени и поносими за населението системи за събиране (включително разделно) и транспортиране на отпадъците, експлоатацията на съоръжения и инсталации, е предизвикателство за голяма част от по-малките общини. Това налага насърчаване съвместната работа с общините, включени в Регионалното сдружение, с цел изпълнение на техните отговорности и подпомагане усъвършенстването на системите за управление на отпадъците чрез регионалните инициативи и осигуряване на достъп до необходимото ноу-хау и техническа инфраструктура за обезвреждане на приемлива за населението цена.

Основната информация за отпадъците в общината се осигурява от служителите на общинската администрация, на които са възложени функции по управлението на отпадъците.

Основният проблем е събирането на информация от лицата, които извършват дейности по управление на отпадъци на територията на общината самостоятелно. Това в голяма степен са площадките за предаване на отпадъци, т.н. „вторични суровини“, лицата, които самостоятелно са сключили договори с фирми и/или организации и предават отпадъците си директно на тях. Тези отпадъци влияят върху цялостната информация за отпадъците в общината, тъй като при липса на информация за тях не може да се определи точното количество. Определенията в законодателството относно образуваните отпадъци са ясно дефинирани и включват всички отпадъци, образувани на територията на общината, независимо от източника им и лицата, които ги събират. При липса на информация от и за частните субекти, ангажирани в процеса на управление на отпадъците, при изчисляване на целите, същите няма да бъдат точни и коректни.

VIII.2 Прогнози

VIII.2.1 Прогноза за населението

В страната, както и в областта, се наблюдава тенденция на намаляване на броя на населението, която е присъща и за община Правец.

Прогнозата за населението на Софийска област в дългосрочен аспект очертава крайно негативна тенденция. Населението в областта ще намалее със 17 133 д. (7,5%) до 2030 г., с 50 784 д. (22,3%) до 2050 г. и с 97 497 д. (-42,9%) до 2080 г спрямо броя на населението към 2020 г. - 227 361 д. Прогнозата за населението на Софийска област до 2080 г. при хипотеза на конвергентност е следната:

Таблица №15. Прогноза за населението на Софийска област за периода 2020-2080 г.

Област/ Пол	При хипотеза за конвергентност[1]												
	Години												
	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	2065	2070	2075	2080
Софийска област	227 361	218 833	210 228	201 773	193 255	184 869	176 577	168 206	159 733	151 297	143 314	136 133	129 864
Мъже	111 995	107 956	103 946	100 068	96 178	92 332	88 464	84 500	80 477	76 471	72 664	69 203	66 138
Жени	115 366	110 877	106 282	101 705	97 077	92 537	88 113	83 706	79 256	74 826	70 650	66 930	63 726

Източник: Национален статистически институт

На таблицата по-долу са представени прогнозни стойности за броя на населението на община Правец за периода до 2030 г., извършени на базата на собствени изчисления:

Таблица №16. Прогноза за населението на община Правец за периода до 2030 г.

Община Правец	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.	2029 г.	2030 г.
Общо	7 038	6 969	6 901	6 833	6 766	6 700	6 634	6 569	6 505	6 441	6 378

Източник: Собствени изчисления

Видно от таблицата е, че за община Правец се очертава същата негативна тенденция по отношение на броя на населението, както и при прогнозните стойности за Софийска област. Населението в общината ще намалее с 338 д. (4,8%) до 2025 г. и с 660 д. (9,4%) до 2030 г.

VIII.2.2 Прогноза за нормата на натрупване

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. Образуваните битови отпадъци на човек от населението в България, за населени места от 3 до 25 хил. жители е 295,5 кг/ж/г.

Развитието на нормата на натрупване (НН) във времето предполага, че тя ще се развива при условията на „относително разделяне“, т. е. расте НН по-бавно от БВП. В случая е предположено средно нарастване на НН с 0.5-0.6% на година, при което са получени данните за бъдещите периоди. Това увеличение се обосновава от очаквания икономически растеж, който е основен фактор за нарастването на крайното потребление на домакинствата и съответно на количеството образувани битови отпадъци. В същото време, процентът не е по-висок, тъй като се очаква, че мерките по предотвратяване образуването на отпадъци ще бъдат възпиращ фактор.

За прогнозата е използвана математическа екстраполация на историческите данни за нормата на натрупване с презумпция за 1% намаляване с оглед на предприетите мерки по предотвратятване образуването на отпадъците. Това се налага поради устойчивата тенденция на увеличение в изчислената норма на натрупване за годините от 2014-2019 г.

Таблица №17. Прогноза за нормата на натрупване на отпадъци в община Правец

Година	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
Население	6 969	6 901	6 833	6 766	6 700	6 634	6 569	6 505
Норма на натрупване	359	373	387	401	415	429	443	457

Източник: Собствени изследвания

Прогнозираната норма на натрупване е с тенденция на увеличение към 2028 г. и е по-висока от средната стойност на България за население от този тип населени места, като това се запазва с оглед на данните от периода 2014-2019 г.

VIII.2.3 Прогноза за определяне на количествата образувани отпадъци

Количество битови отпадъци и морфологичен състав

След като е изчислена нормата на натрупване и е налична прогноза за населението, която отговаря на съвременните тенденции в демографско отношение е прогнозирано и количеството на генерираните битови отпадъци за периода до 2028 г.

Таблица №18. Прогноза за генерираните битови отпадъци в община Правец до 2028 г.

Година	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
Население (в ж.)	6 969	6 901	6 833	6 766	6 700	6 634	6 569	6 505
Генерирани отпадъци (в т.)	2 501	2 573	2 644	2 714	2 782	2 848	2 912	2 975

Източник: Собствени изследвания

Прогнозираното количество на генерираните битови отпадъци за периода до 2028 г. се увеличава в съответствие с прогнозата за намаление на населението и увеличаващата се, но с по-нисък темп норма на натрупване, в следствие от предприетите мерки на общината за предотвратяване на образуването на битовите отпадъци и допускането, че нормата на нарастване в общината ще е по-малка от нарастването на БВП в страната.

Прогнозата за количествата на образувани отпадъци е изготвена съгласно собствените изчисления, изготвени на база утвърдената Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъците и посочената по-горе прогноза за количеството образувани отпадъци при хипотеза, че морфологичният състав остава постоянен, количествата от всеки вид отпадък се променят с промяната на нормата на натрупване и броя на населението.

Таблица №19. Прогноза за количествата на образувани отпадъци съгласно морфологичния им състав за община Правец в тона

Година	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
Генерирани отпадъци	2 501	2 573	2 644	2 714	2 782	2 848	2 912	2 975
Хранителни	155	160	164	169	173	177	181	185
Хартия	75	77	79	81	83	85	87	89
Картон	69	71	73	75	77	79	80	82
Пластмаса	208	214	219	225	231	236	242	247
Текстил	98	101	104	106	109	112	114	117
Гума	1	1	1	1	1	1	1	1
Кожа	22	22	23	23	24	24	25	26
Градински	936	963	990	1016	1041	1066	1090	1113
Дървесни	56	57	59	61	62	64	65	66
Стъкло	103	106	108	111	114	117	119	122
Метали	98	101	103	106	109	111	114	116
Инертни	681	701	720	739	757	775	793	810
Опасни	1	1	1	1	1	1	1	1

Източник: Собствени изчисления

Прогнозата следва текущото състояние, като най-големи количества на отпадъците се очаква да се генерират от храна, градински отпадъци, хартия, пластмаса и инертни.

Строителни отпадъци

На територията на общината няма депо за събиране и обезвреждане на строителни отпадъци.

Тенденцията на нарастващото количество на образуваните ОСР с оглед на икономическото развитие в Софийска област и в частност община Правец, високият дял на инертни отпадъци в морфологичния състав на отпадъците в община Правец, показващ незаконосъобразното смесване на битови със строителни отпадъци, както и новите нормативни изисквания от 2012 г. въведени с чл. 19, ал. 3, т. 5 от ЗУО налагат предприемане на мерки по отношение на по-ефективното управление на строителните отпадъци.

VIII.3 Друга информация

По-долу са представени списъци с нормативни актове, поднормативни актове и стратегически документи, на които настоящата програма съответства.

VIII.3.1 Нормативни документи – Европейско законодателство

- Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци;
- Директива (ЕС) 2018/851 изменя Директива 2008/98/ЕО;
- Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС относно изгаряне на отпадъци и изисквания за комплексни разрешителни за определени инсталации за третиране на отпадъци и Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци;
- Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО;
- Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване;
- Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки;
- Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба моторни превозни средства;
- Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили;

- Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието;
- Директива 78/176/ЕИО на Съвета от 20 февруари 1978 г. относно отпадъците от производство на титанов диоксид.

VIII.3.2 Нормативни документи – Национално законодателство

- Закон за опазване на околната среда (ЗООС);
- Закон за управление на отпадъците (ЗУО);
- Закон за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане;
- Закон за местните данъци и такси;
- Закон за устройство на територията.

VIII.3.3 Стратегически документи

- Проект на Национален план за управление на отпадъците (НПУО) 2021-2028 г. (версия 2, декември 2020 г.)
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011-2020 г.
- Национален план за управление на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води в България 2013-2020 г.
- Общата програма на ЕС за действие за околната среда до 2030 г.
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.
- Национална стратегия за околна среда (НСОС) 2009-2018 г.;
- Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България, за периода 2021–2027 г.